

Luku 13

Vuosiluokkakokonaisuus 1-2: Koululaiseksi kasvaminen

Vuosiluokkien 1-2 erityisenä tehtävänä on luoda perusta oppilaiden myönteiselle käsitykselle itsestä oppijana ja koululaisena sekä kehittää valmiuksia myöhempää työskentelyä ja oppimista varten.

SISÄLLYSLUETTELO

13.1. Siirtymävaiheet

Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen

Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe

Toisen vuosiluokan päättyessä tehtävä arviointi

13.2. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 1-2

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

L4 Monilukutaito

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tietotekniikka ja ohjelmointi

Yleistä

Ohjelmointi

Tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittyminen vuosiluokilla 1-9

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

13.3. Oppiaineet vuosiluokilla 1-2

Äidinkieli ja kirjallisuus

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tehtävä

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Oppimisympäristöt ja työtavat

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Arviointi

Tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Suomi toisena kielenä -oppimäärän tehtävä

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 1-2

Oppimisympäristöt ja työtavat

[Ohjaus, eriyttäminen ja tuki](#)

[Arviointi](#)

[Tavoitteet vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet](#)

[Toinen kotimainen kieli: Kielikylpyopetus](#)

[Oppiaineiden keskeiset kielelliset tavoitteet](#)

[Kielikylvyn erityispiirteitä](#)

[Kielikylpy: Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen sisältöalueet suomeksi pidettävillä tunneilla vuosiluokilla 1-2](#)

[Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen sekä A1-ruotsin yhteiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2](#)

[Toinen kotimainen kieli: Kielikylpyruotsi](#)

[Oppiaineen tehtävä ja erityispiirteet](#)

[Oppimisympäristö ja työtavat](#)

[Ohjaus, eriyttäminen ja tuki](#)

[Arviointi](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Englanti: A-oppimäärä](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Ohjaus, eriyttäminen ja tuki](#)

[Arviointi](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Matematiikka](#)

[Oppiaineen tehtävä](#)

[Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Ohjaus, eriyttäminen ja tuki](#)

[Arviointi](#)

[Tavoitteet vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Luonnontieteet ja terveystieto: 1-9 luokan polku](#)

[Ympäristöoppi](#)

[Ympäristöoppi 3-6 luokilla "Oppijana kehittyminen"](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Arviointi](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Katsomusaineet](#)

[Evankelisluterilainen uskonto](#)

[Oppiaineen tehtävä](#)

[Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Arviointi](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Ortodoksinen uskonto](#)

[Elämäkatsomustieto](#)

[Oppiaineen tehtävä](#)

[Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Arviointi](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Musiikki](#)

[Oppiaineen tehtävä](#)

[Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Ohjaus, eriyttäminen ja tuki](#)

[Arviointi](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Käsityö](#)

[Käsityön tehtävä](#)

[Tavoitteet](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Ohjaus, eriyttäminen ja tuki](#)

[Arviointi](#)

[Kuvataide](#)

[Kuvataiteen tehtävä](#)

[Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Ohjaus, eriyttäminen ja tuki](#)

[Arviointi](#)

[Tavoitteet avattuina:](#)

[Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2](#)

[Liikunta](#)

[Liikunnan tehtävä](#)

[Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2](#)

[Oppimisympäristöt ja työtavat](#)

[Ohjaus, eriyttäminen ja tuki](#)

[Arviointi](#)

[Tavoitteet avattuina:](#)

[Liikunnan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet](#)

[Oppilaanohjaus](#)

[Oppiaineen tehtävä](#)

[Oppilaanohjaus vuosiluokilla 1-2](#)

13.1. Siirtymävaiheet

Siirtymä esiopetuksesta perusopetukseen

Perusopetuksen alussa jokaisen oppilaan edistymisen huolellinen seuranta on erityisen tärkeää huolehdittaessa siitä, että oppilaalla on edellytykset opinnoissa etenemiseen. Vuosiluokkien 1-2 opetuksessa otetaan huomioon esiopetuksen ja sitä edeltäneen varhaiskasvatuksen antamat valmiudet. Koti ja koulu yhteistyössä tukevat koulun aloitusta ja koululaiseksi kasvamista.

Lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen esiopetuksen ja alkuopetuksen henkilöstö tekevät suunnitelmallista yhteistyötä. Jokaisen lapsen tilanne, oppimisvalmiudet ja tarpeet otetaan huomioon. Lasta kannustetaan olemaan ylpeä esiopetuksen aikana opituista taidoista. Häntä rohkaistaan liittymään uuteen ryhmään ja toimimaan uudessa ympäristössä kohtaamiensa lasten ja aikuisten kanssa.

Keskeistä vuosiluokilla 1-2:

- *Rohkaiseva palaute*
- *Oppimisen ilo*
- *Kiinnostuksen kohteiden tunnistaminen ja uusien löytäminen*
- *Riittävän haastavat tehtävät jokaiselle*
- *Ei kiusaamiselle ja häirinnälle*
- *Ryhmätaitojen harjoittelu*
- *Vaikeuksien varhainen havaitseminen ja tuen oikea-aikainen antaminen*

Oppilaan kehittyvistä taidoista vuosiluokilla 1-2 korostuvat:

- *Omatoimisuus*
- *Vastuunotto*
- *Kielelliset taidot*
- *Sosiaaliset taidot*
- *Motoriset taidot*

Työtavoissa vuosiluokilla 1-2 korostuvat:

- *Havainnollisuus*
- *Toiminnallisuus*
- *Leikki ja pelillisuus*
- *Mielikuvitus ja tarinallisuus*

Esiopetuksen oppimiskokonaisuudet muuttuvat vuosiluokilla 1-2 oppiaineiksi, mutta opetus on edelleen pääosin eheytettyä. Oppilaiden omatoimisuutta, yhdessä tekemisen taitoja sekä asioiden välisten yhteyksien ymmärtämistä edistetään toteuttamalla luvun 4 mukaisia

monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Tällöin tarjoutuu myös enemmän tilaisuuksia yhteistyöhön niin esiopetuksen kuin ylempien vuosiluokkien kanssa. Jokaisella oppilaalla on vähintään kaksi monialaista oppimiskokonaisuutta lukuvuoden aikana.

Vuosiluokkien 2 ja 3 välinen siirtymävaihe

Vuosiluokkien 2 ja 3 välisessä siirtymävaiheessa varmistetaan, että oppilas hallitsee opiskelun edellyttämät perustaidot. Oppilaan itseluottamusta koululaisena vahvistetaan. Oppilasta ohjataan erityisesti lukemisen, kirjoittamisen sekä matematiikan valmiuksissa ja opiskelutaidoissa. Itsenäisen ja ryhmässä työskentelyn taitojen vahvistaminen sekä vastuullisuuden oppiminen tulevat entistä tärkeämmiksi. Koulu antaa oppilaalle ja huoltajille tietoa kieliohjelmasta ja opintojen järjestelyistä sekä alkavista uusista oppiaineista ja valinnaisaineista. Opiskelun asettamia vaatimuksia ja mahdollisesti uuteen ryhmään liittymistä pohditaan yhdessä.

Lain edellyttämä erityisen tuen päätöksen tarkistaminen tehdään ennen kolmannen vuosiluokan opintojen alkamista.

Toisen vuosiluokan päättyessä tehtävä arviointi

Oppimisen arviointi on kuvattu luvussa 6.

Jokainen vuosiluokkien 1-2 oppilas käy lukuvuoden aikana arviointikeskusteluja opettajansa kanssa. *Arviointikeskustelu eli evästys* on oppilaan henkilökohtaista ohjaamista ja vahvistaa oppilaan toimijuutta ja itsearviointitaitojen kehittymistä. Arviointikeskustelujen lisäksi oppilas käy opettajan ja huoltajan kanssa vuosittain *kolmikantakeskustelun*, jonka tavoite on kuvattu luvussa 5.

Jokainen vuosiluokkien 1-2 oppilas oppilas tekee lukuvuoden aikana *sanallista itsearviointia*. Itsearviointien dokumentointi auttaa oppilasta rakentamaan kuvaa omasta oppimisestaan ja sen kehittymisestä. Opettaja dokumentoi itsearvioinnin oppilaan kertoessa omasta oppimisestaan.

Toisen vuosiluokan lopulla oppimisen arvioinnin pääpaino on oppimisen edistymisen arvioinnissa. Oppilaalle annetaan lukuvuoden lopussa lukuvuositodistus, joka on koonti oppilaan lukuvuoden aikana osoittamasta osaamisesta ja oppimisen edistymisestä. Tavoitteena on tuoda esille oppilaan vahvuuksia oppijana ja vahvistaa itsetuntoa ja oppimismotivaatiota. Usein on tarpeen arvioida ja suunnitella yhdessä myös oppilaan tarvitsemaa ohjausta ja tukea. On tärkeää, että oppilaan omat arviot ja toiveet sekä huoltajan näkemykset tulevat kuulluiksi.

Oppilaan oppimisprosessin kannalta keskeisiä, laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin perustuvia näkökulmia, joihin opettaja kiinnittää huomiota arvioidessaan oppilaan edistymistä ja antaessaan siitä palautetta oppilaalle ja huoltajalle toisen vuosiluokan lopussa ovat:

- edistyminen kielellisissä valmiuksissa, erityisesti
  - kysymisen ja kuuntelemisen taidot
  - vuorovaikutustaidot ja taito ilmaista itseään eri keinoin
- edistyminen työskentelytaidoissa, erityisesti
  - taito työskennellä itsenäisesti ja ryhmässä
- edistyminen taidossa huolehtia omista ja yhteisesti sovitusta tehtävistä

Lisäksi annetaan palautetta oppilaan opiskelun etenemisestä eri oppiaineissa. Lukuvuosittodistuksessa ilmaistaan, onko oppilas saavuttanut kunkin oppiaineen tavoitteet hyväksyttävästi.

Siirtymävaiheiden yhteistyö, työnjako ja vastuut tarkennetaan lukuvuosittain toimintasuunnitelmassa. Näiden, samoin kuin vuosiluokkakokonaisuuden tehtävän toteutumista seurataan ja kehitetään arvioimalla toimintaa lukuvuosittain.

13.2. Laaja-alainen osaaminen vuosiluokilla 1-2

Laaja-alaisen osaamisen perusta luodaan esiopetuksessa ja sitä edeltävässä varhaiskasvatuksessa sekä perusopetuksen ensimmäisten vuosien aikana. Tavoitteena on, että oppilaan osaamisen kehittyminen vahvistaa edellytyksiä itsensä tuntemiseen ja arvostamiseen, oman identiteetin muotoutumiseen sekä kestäväan elämäntapaan. Alusta lähtien on tärkeää, että koulu tarjoaa jokaiselle oppilaalle vuorovaikutteisen ja kannustavan yhteisön, jossa oppilas voi tuntea tulevansa kuulluksi, nähdyksi ja arvostetuksi. Kestäväan elämäntapaan koulu kasvattaa omalla esimerkillään. Kestävän elämäntavan edistämässä korostuvat erityisesti yhdessä toimimisen taidot, lähiyhteisön kulttuurisen monimuotoisuuden havainnoiminen sekä luonnossa liikkuminen ja luontosuhteen vahvistaminen.

Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa painotetaan vuosiluokilla 1-2 erityisesti seuraavia laaja-alaisen osaamisen alueita:

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

L4 Monilukutaito

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestäväan tulevaisuuden rakentaminen

Seuraavassa kuvataan laaja-alaisen osaamisen yleiset tavoitteet vuosiluokilla 1-2. Tarkemmat tavoitteet on kirjattu oppiaineittain. Oppimisen eheyttäminen, erityisesti monialaisten

oppimiskokonaisuuksien toteuttaminen, tukee laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Toimintaa suunnitellaan ja sen toteutumista arvioidaan ja kehitetään lukuvuosittain.

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

Työskentelyn lähtökohtana ovat oppilaan omat kokemukset, havainnot ja kysymykset. Ihmettelylle, oivaltamiselle, uuden löytämiselle ja keksimiselle, mielikuvitukselle sekä oppimisen ilolle on tilaa. Oppilasta kannustetaan kysymään ja kuuntelemaan, tekemään tarkkoja havaintoja ja etsimään tietoa. Oppilaat kehittelevät yhdessä ideoita ja esittelevät työnsä tuloksia. Ikäkaudelle sopivien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla viritetään uteliaisuutta ja kiinnostusta ympäröivän maailman ilmiöitä kohtaan. Oppilaan taitoa jäsentää, nimetä ja kuvailla ympäristöä vahvistetaan. Häntä rohkaistaan kyseenalaistamaan havaitsemiaan asioita ja huomaamaan, että tieto voi olla joskus ristiriitaista ja epäselvää.

Oppilas harjoittelee oman ja yhteisen työn suunnittelua, tavoitteiden asettamista ja työskentelyn arviointia. Yhdessä pohditaan, milloin työssä on onnistuttu ja mistä sen tietää. Oppilasta ohjataan seuraamaan edistymistään, tunnistamaan omat vahvuutensa oppijana ja iloitsemaan onnistumisistaan.

Monipuolinen liikkuminen ja motoriset harjoitukset tukevat ajattelun kehittymistä ja oppimista. Muistin, mielikuvituksen sekä eettisen ja esteettisen ajattelun kehittymistä tuetaan satujen ja tarinoiden, pelien, lorujen, laulujen ja leikkien, taiteen eri muotojen sekä monipuolisen vuorovaikutuksen avulla.

Ajattelua ja oppimaan oppimista korostetaan paikallisessa opetussuunnitelmassa arvioinnin paikallisten painotusten kautta. Arviointikulttuuri on kuvattu luvussa 6. Oppimiskäsitys perustuu ajatukselle aktiivisesta oppijasta, joka oppii asettamaan tavoitteita, ratkaisemaan ongelmia ja arvioimaan oppimistaan.

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Oppilasta rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Oppitunnit, juhlat, leikit, pelit, ruokailuhetket sekä yhteistyö koulussa ja koulun ulkopuolella tarjoavat tilaisuuksia harjoitella toimimista monenlaisten ihmisten kanssa. Oppilasta arvostetaan ja häntä ohjataan ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin.

Oppilasta ohjataan arvostamaan oman perheensä ja yhteisönsä sekä muiden perinteitä ja tapoja. Koulutyössä tutustutaan läheiseen kulttuuriympäristöön sekä sen kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Oppilalle avataan mahdollisuuksia tutustua kulttuuriperintöön sekä taiteeseen ja muuhun kulttuuritarjontaan ja saada kokemuksia myös kansainvälisyydestä. Koulussa ylläpidetään ja uudistetaan paikallisia juhlaperinteitä. Yhdessä pohditaan, miten omaan ympäristöön ja sen kulttuuriin voi vaikuttaa. Oppilas oppii tuntemaan Lapsen oikeuksien sopimuksen pääperiaatteet ja niiden merkityksen.

Oppilas kannustetaan ilmaisemaan itseään ja itselleen merkityksellisiä asioita monipuolisesti. Mielikuvitus, kekseliäisyys ja ilmaisutaidot kehittyvät muun muassa leikin, musiikin, draaman, saduttamisen, seikkailujen, mediaesitysten sekä kuvallisen ja käsityöllisen ilmaisun keinoin.

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Koulun aloittaminen edellyttää uudenlaisia itsestä huolehtimisen taitoja ja itsenäisyyden lisääntymistä. Koulutyöhön kuuluu oppilaan ikäkaudelle sopivista vastuutehtävistä huolehtiminen luokka- ja kouluyhteisössä. Yhteisten pelisääntöjen, hyvien tapojen sekä kannustavan palautteen merkitys korostuu. Oppilasta ohjataan hahmottamaan aikaan ja paikkaan liittyviä käsitteitä ja niiden käytännön merkitystä. Hän harjoittelee omien tunteiden tunnistamista ja ilmaisemista. Oppilas kehittää tunteita ja taitojaan esimerkiksi leikin ja draaman avulla.

Oppilas oppii koulussa hyvinvointiin, turvallisuuteen ja arjen sujumiseen liittyviä perusasioita. Huomiota kiinnitetään itsenäiseen ja turvalliseen liikkumiseen lähiympäristössä. Oppilas harjoittelee myös erilaisissa vaaratilanteissa tarvittavan toiminnan ja avun hakemisen taitoja. Oppilaan kanssa tutkitaan arjen teknologiaa ja sen merkitystä päivittäisessä elämässä sekä opitaan, mitä teknisten laitteiden turvallinen käyttö edellyttää. Oppilaiden muotoutuvista kulutustottumuksista keskustellaan, opitaan tarkastelemaan mainontaa ja median vaikutuksia sekä pohditaan mahdollisuuksia oman rahankäytön suunnitteluun. Oppilasta ohjataan kriittiseen kuluttajuuteen ja mietitään yhdessä, mitä taloudellisuus, kohtuullisuus ja ympäristön huomioon ottaminen tarkoittavat kuluttajan valinnoissa ja mitä ne merkitsevät omassa toiminnassa.

L4 Monilukutaito

Oppilasta ohjataan monilukutaitoiseksi, monenlaisten, ikäkaudelle ominaisten tekstien tulkitsijaksi, tuottajaksi ja arvioijaksi. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Monilukutaidon kehittymistä tuetaan perustamalla opetus moniaistisuudelle, kokonaisvaltaisuudelle ja ilmiökeskeisyydelle. Oppilasta kannustetaan käyttämään ja tuottamaan erilaisia tekstejä, nauttimaan niistä sekä ilmaisemaan itseään niiden avulla. Kirjoitettujen tekstien perusluku- ja kirjoitustaito kehittyy ja sujuvoituu. Samoin kehittyy taito käsitellä arkeen liittyen numeerista informaatiota, kuten lukumäärien eroja. Oppilasta ohjataan kehittämään kuvanlukutaitoa kokeilemalla kuvallisia ilmaisutapoja sekä tarkastelemaan visuaalisen vaikuttamisen keinoja lähiympäristössä.

Oppilasta ohjataan hankkimaan tietoa erilaisista lähteistä ja välittämään tietoa muille. Häntä ohjataan pohtimaan kuvitteellisen ja todellisen maailman suhdetta sekä myös sitä, että jokaisella tekstillä on tekijänsä ja tarkoituksensa. Näin opetuksessa tuetaan kriittisen ajattelun kehittymistä. Monilukutaitoiseksi kehittyäkseen oppilas tarvitsee sekä rikasta tekstiympäristöä että suojaavaa tukea median käytössä. Opetuksessa käytetään ikäkauden tarpeisiin soveltuvia tekstejä, kuten lehtiä, kirjoja, pelejä, elokuvia ja musiikkia sekä monimuotoisen ympäristön havainnointia ja oppilaiden tekemiä ja valitsemia sisältöjä. Tuottamisen taitoja kehitetään tulkitsemisen ja arvottamisen taitojen rinnalla. Oppilaalle luodaan runsaasti tilaisuuksia kysyä ja ihmetellä, kertoa tarinoita, esittää näkemyksiään ja jakaa kokemuksiaan monenlaisia välineitä ja ilmaisun keinoja käyttäen.

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Tieto- ja viestintäteknologian innovatiivinen pedagoginen käyttö on tärkeä osa Kauniaisten suomenkielisen perusopetuksen oppimisympäristöä ja toimintakulttuuria. Opetuksessa hyödynnetään esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian tietoja ja taitoja. Leikkiin perustuva työskentely on keskeistä. Oppilas harjoittelee tieto- ja viestintäteknologian perustaitoja ja oppii käyttämään niitä opiskelun välineinä. Samalla hän oppii keskeistä käsitteistöä.

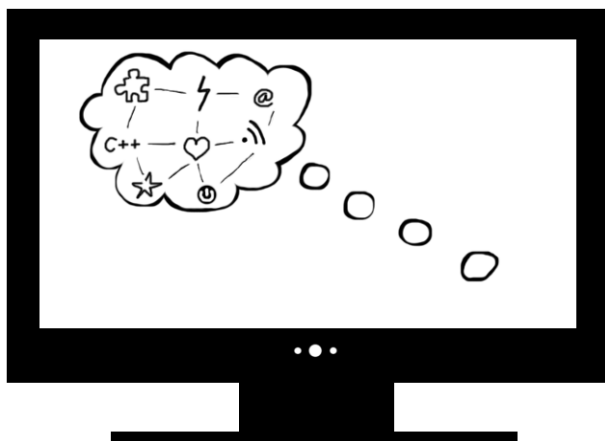
Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Koulutyössä harjoitellaan laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja opetellaan niiden keskeisiä toimintaperiaatteita. Oppilas harjoittelee näppäintaitoja sekä muita tekstin tuottamisen ja käsittelyn perustaitoja. Oppilaat jakavat keskenään kokemuksia digitaalisen median parissa työskentelystä sekä kokeilevat ohjelmointia ikäkaudelle sopivalla tavalla. Pelillisyyttä hyödynnetään oppimisen edistäjänä.

Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaiden kanssa keskustellaan ja luodaan yhdessä tieto- ja viestintäteknologian turvallisia käyttötapoja ja hyviä käytöstapoja. Huomiota kiinnitetään sopivan pituisten työjaksojen merkitykseen hyvinvoinnille.

Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely: Oppilasta ohjataan etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakutoimintojen avulla ja tekemään pienimuotoisia tiedonhankintatehtäviä eri aihepiireistä itseä kiinnostavista asioista. Häntä kannustetaan toteuttamaan ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.

Vuorovaikutus ja verkostoituminen: Oppilaat saavat kokemuksia oppimista tukevien yhteisöllisten palveluiden käytöstä ja harjoittelevat käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.

Tietotekniikka ja ohjelmointi

Yleistä

Tieto- ja viestintäteknologia (TVT) kehittyy nopeasti. Myös teknologiaan liittyvät käytänteet ja sovellukset muuntuvat ja uusiutuvat jatkuvasti. Nämä prosessit tulee tunnistaa tieto- ja viestintäteknologiaan liittyvässä opetuksessa ja tarjota oppilaille mahdollisuuksia hankkia eväitä teknologisen kehityksen kanssa toimimiseen. Samalla opetuksessa on pidettävä huoli

siitä, että oppilaan oppimispolku on käytettävän tai opiskelun aiheena olevan teknologian näkökulmasta eheä.

Tieto- ja viestintäteknologiaa sovelletaan laajasti eri oppiaineissa. Tieto- ja viestintäteknologiaa sovelletaan myös oppimisen arviointiin. Arvioinnissa voidaan hyödyntää teknologian tarjoamaa välitöntä, oppimisen kohteena olevan aiheen kannalta keskeistä palautetta (esim. oppimispelit, ohjelmointiympäristöt tai muut palautetta automaattisesti antavat järjestelmät). Toisaalta TVT tarjoaa jatkuvaa, ja kokonaisvaltaista arviointia tukevia välineitä. TVT:n avulla dokumentoinnin ja oman tuottamisen tuloksena syntyneitä materiaalia voidaan palauttaa ja järjestää arvioinnissa käytettäväksi.

Ohjelmointi

Ohjelmointi on osa käytännön taitoja ja omaa tuottamista. Oppimistavoitteena on ohjelmoinnin idean ymmärtäminen, kokemusten saaminen ohjelmoinnista sekä mahdollisuuden saaminen ohjelmoinnin konkreettiseen harjoitteluun ja sitä kautta oivaltavan ilon kokemiseen. Alemmilla luokilla ohjelmoinnin opetteluun ei välttämättä käytetä tietokonetta tai muuta välinettä vaan harjoituksia tehdään käytännön keinoin.

Ohjelmointi on työkalu, jota voi käyttää ongelmanratkaisussa sekä luovassa ilmaisussa. Sen rooli rinnastuu kirjoittamisen ja laskemisen taitoihin, jotka opitaan alkuopetuksessa ja joita käytetään luontevina työvälineinä ylempillä luokilla. Ohjelmoinnin perusidea on, että ihmisen pitää ymmärtää ongelma, osata jäsentää se tietokoneen hahmottamiin osiin ja kyetä kertomaan tietokoneelle, mitä sen pitää tehdä.

Opetussuunnitelman mukaan tavoitellaan algoritmisen ajattelun taitojen kehittymistä (computational thinking). Tämä tarkoittaa taitoa ymmärtää, miten tietotekniikka toimii ja miten tietokoneita voi komentaa tekemään eri asioita.

Tieto- ja viestintäteknologisen osaamisen kehittyminen vuosiluokilla 1-9

VL1-2	VL3-6	VL7-9
<p>Yleistä</p> <ul style="list-style-type: none"> • esiopetuksen aikana ja koulun ulkopuolella oppilaille karttuneita tieto- ja viestintäteknologian (tvt) tietoja ja taitoja. • Leikkiin perustuva työskentely • TVT-opiskelun välineenä • opitaan keskeistä käsitteistöä • pohditaan TVT käyttötarkoitusta lähiympäristössä ja arjessa. 	<p>Yleistä</p> <ul style="list-style-type: none"> • TVT monipuolisesti eri oppiaineissa ja muussa koulutyössä • vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. • mahdollisuuksia löytää, valita ja soveltaa omaan työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. • tutkitaan TVT:n vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käyttötavoista. 	<p>Yleistä</p> <ul style="list-style-type: none"> • TVT:a on luonteva osa oppilaan ja yhteisön oppimista. • taidot syvenevät ja opiskelussa hyödynnetään koulun ulkopuolella opittua • tarkentuva käsitys siitä, miten tieto- ja viestintäteknologiaa voi hyödyntää eri oppiaineiden opiskelussa, myöhemmissä opinnoissa ja työelämässä sekä yhteiskunnallisessa toiminnassa ja vaikuttamisessa. • tutkitaan tvn merkitystä yhteiskunnassa ja sen

		vaikutuksia kestäväan kehitykseen.
<p>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opitaan ja harjoitellaan laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden käyttöä ja käyttö- ja toimintaperiaatteita. • harjoitellaan erilaisia tuottamisen ja digitaalisen materiaalin käsittelyn perustaitoja. • hankitaan ja jaetaan kokemuksia digitaalisesta työskentelystä sekä ikäkaudelle sopivasta ohjelmoinnista • pelillisyyttä hyödynnetään oppimisen edistäjänä. <p>Ohjelmointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Oppilas tutustuu käytännön harjoituksiin ohjelmointiin sarjana erilaisia järjestyksessä tehtäviä toimintoja. Tietoteknisiä välineitä ei välttämättä tarvita.</i> • <i>Esimerkiksi suunnitellaan ja testataan ohjeiden sarjaa, jossa liikutaan eri suuntiin eri järjestyksessä.</i> 	<p><i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tutkitaan erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. • harjaannutaan tiedon tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä • toteutetaan tv:n avulla ideoita yksin ja yhdessä. • teknologian toiminnan riippuvuutta ihmisen tekemistä ratkaisuista havainnollistetaan ohjelmoinnin avulla. <p>Ohjelmointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Oppilas hyödyntää graafisia ohjelmointiympäristöjä eri laitteilla opetellen ohjelmoinnin perusteita. Tavoitteena on oppia ohjelmoimaan yksinkertainen toimiva ohjelma.</i> • <i>Opittuja taitoja voidaan soveltaa robotiikkaan tai elektroniikkaan.</i> • <i>Oppilas saa kokemuksia siitä, miten teknologian toiminta riippuu ihmisen tekemistä ratkaisuista. Graafisia ohjelmointiympäristöjä hyödynnetään sekä robotiikan että virtuaalimaailman avulla.</i> • <i>Oppilas ymmärtää suunnittelun ja testauksen tärkeyden ohjelmoinnissa ja harjoittelee niitä.</i> 	<p><i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • hyödynnetään oma-aloitteisesti TVT:aa oppimistehtävissä ja valitaan eri tehtäviin sopivat työtavat ja välineet. • laitteiden, ohjelmistojen ja palvelujen käyttö- ja toimintalogiikan ymmärrys syvenee • systematisoimaan, organisoimaan ja jakamaan tietoa • digitaalisia tuotoksia luodaan itsenäisesti ja yhdessä <p>Ohjelmointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ohjelmointi on osa eri oppiaineiden opintoja.</i> • <i>Oppilas ymmärtää ohjelmointiympäristöjen ja ohjelmointikielten eroja, ja oppii tekemään valintoja niiden välillä erilaisten ongelmien ratkaisemiseksi.</i> • <i>Oppilas syventää ymmärrystään ohjelmoinnin rakenteista.</i> • <i>Suunnittelun ja testauksen rooli korostuu.</i> • <i>Oppilas opettelee analysoimaan ohjelmien laatua.</i>
<p>Vastuullinen ja turvallinen toiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • keskustellaan ja luodaan yhdessä turvallisia käytänteitä ja hyviä käytöstapoja 	<p><i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • harjannutaan turvallisiin käytänteisiin ja hyviin käytöstapoihin • opitaan tuntemaan 	<p><i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • turvallinen ja eettisesti kestävä tieto- ja viestintäteknologian käyttö. • tiedon turvaaminen ja

<ul style="list-style-type: none"> työskentelyssä huomioidaan työskentelytapojen ja ergonomian merkitys hyvinvoinnille. 	<p>tekijänoikeuksien peruseriaatteet</p> <ul style="list-style-type: none"> harjoitellaan yhteisöllisten palvelujen ja työvälineiden käyttöä opitaan pitämään huoli terveydestä hyvien työasentojen ja sopivan mittaisten työjaksojen avulla. 	<p>tietoturvariskeiltä suojautuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> tietosuoja ja tekijänoikeus käsitteiden ymmärtäminen vastuuttoman ja lainvastaisen toiminnan seurauksien ymmärtäminen. opitaan huomioimaan työtapojen vaikutukset terveyteen
<p>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely</p> <ul style="list-style-type: none"> hakupalvelut, työvälineet ja pienimuotoiset tiedonhankintatehtävät eri aihepiireistä ja itseä kiinnostavista asioista. omia ideoita toteutetaan tvt:n avulla yksin ja yhdessä. 	<p><i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> etsitään tietoa eri lähteistä ja hyödynnetään niitä oman tuottamisessa harjoitellaan tiedon kriittistä arviointia löydetään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käytetään tvt:tä dokumentointiin sekä työskentelyn ja oppimisen arviointiin. 	<p><i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely</i></p> <ul style="list-style-type: none"> monipuolinen tiedon hankinta ja tuottaminen sekä tietolähteiden monipuolinen, kriittinen käyttö tutkivassa ja luovassa työskentelyssä oman, muiden ja järjestelmien tiedon tuottamisen arviointi
<p>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> harjoitellaan yhteisöllisten palveluiden käyttöä ja viestintäteknologian soveltamista vuorovaikutustilanteisiin 	<p><i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> opitaan oman roolin ja välineen luonteen mukaista toimintaa sekä ottamaan vastuuta omasta viestinnästä. arvioidaan tvt:n roolia vaikuttamiskeinona käytetään TVT:aa vuorovaikutukseen koulun ulkopuolisten, myös kansainvälisten toimijoiden kanssa. 	<p><i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> toiminnassa yhteisölliset työvälineet, työskentelytavat ja vuorovaikutus mahdollistavat niiden merkityksen tutkimista oppimiselle, tutkivalle työskentelylle ja uuden luomiselle erilaisten viestintäkanavien ja -tyylien valinta. TVT kansainvälisessä vuorovaikutuksessa TVT:n merkitys, mahdollisuudet ja riskit globaalissa maailmassa.

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys

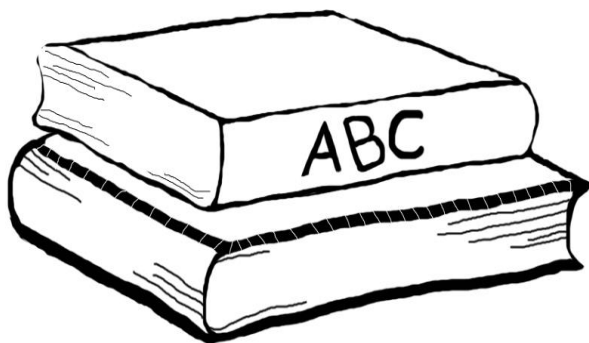
Oppilas oppii työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa. Hän harjoittelee ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa. Oppilasta kannustetaan tutkimaan uusia asioita ja miettimään, missä hän on erityisen hyvä ja mitä voisi tehdä toisten hyväksi. Häntä rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen. Oppilasta tutustuu eri ammatteihin ja oppii ymmärtämään työn merkityksen perheen arjen ja toimeentulon kannalta. Yhteistyö huoltajien ja koulun ulkopuolisten toimijoiden, kuten paikallisten yrittäjien, kanssa rikastaa työskentelyä.

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Ensimmäisestä luokasta lähtien oppilas pohtii ja suunnittelee omaa opiskeluaan ja ryhmänsä työn tavoitteita ja toimintatapoja. Oppilaiden kanssa keskustellaan, mitä oikeudenmukaisuus, yhdenvertaisuus ja vastavuoroisuus merkitsevät. Oppilas tutustuu demokraattisen toiminnan sääntöihin ja toteutumiseen käytännössä. Oppilaat kuuluvat oppilaskuntaan ja osallistuvat itseään koskevista asioista päättämiseen ikätasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Oppilaiden kanssa pohditaan, mitä heille merkitsee oikeudenmukainen ja kestävä tulevaisuus ja mitä he voivat itse tehdä sen puolesta.

13.3. Oppiaineet vuosiluokilla 1-2

Äidinkieli ja kirjallisuus

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaan suomen kielen, moniluku- sekä vuorovaikutustaitoja ja tutustuttaa kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opetus tukee oppilaan monilukutaidon, kielitietoisuuden ja kielellisen identiteetin rakentumista. Opetuksessa ohjataan oppilasta ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikulttuurisessa ja monikielisessä yhteiskunnassa. Oppilasta ohjataan huomaamaan koulun ulkopuolella opitun kieli-, media- ja kulttuuritietouden merkitys suomen kielen oppimisen tukena.

Opetuksessa otetaan huomioon suomen ja ruotsin kielten asema kansalliskielinä ja suomen asema enemmistökielenä ja pääasiallisena opetuksen kielenä. Suomen kieli on paitsi opetuksen kohde myös väline muiden oppiaineiden opiskelussa, ja opetuksessa vahvistuvat keskeiset oppimaan oppimisen ja ajattelun taidot. Yhteistyö on tärkeää suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien kanssa.

Oppimisympäristöt ja työtavat: Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu on mahdollista suomen kielessä ja kirjallisuudessa kaikilla vuosiluokilla 1-9.

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimispolku on jatkumo ensimmäisestä vuosiluokasta yhdeksänteen. Oppijan yksilöllistä kehittymistä kirjoittajana, lukijana ja itsensä ilmaisijana tuetaan jokaisen tarpeet ja kehityskohteet huomioiden. Oppilasta autetaan tiedostamaan omat tapansa oppia. Monipuoliset oppimisen ja arvioinnin tavat tukevat yksilöllistä oppimispolkua. Oppilas ovat osallisena kaikessa suunnittelussa. Hän asettaa itselleen tavoitteita, ja arvioi oppimisestaan sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa.

Oppilaiden osallisuutta tarkennetaan lukuvuosittain toimintasuunnitelmassa.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen painopiste on luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen, ilmaisuun ja erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen. Opetuksen tehtävänä on tukea oppilaan yksilöllistä oppimispolkua.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Opettaja innostaa oppilasta havainnoimaan, tulkitsemaan ja tuottamaan lähiympäristön merkki- ja tekstimaailmaa. Tärkeää on herättää kiinnostus kieleen ja sen ilmiöihin. Oppilas saa aikaa ja tilaa esittää omia ajatuksia, havaintoja ja kysymyksiä.

Opettajan tehtävänä on huolehtia, että oppimisympäristö on turvallinen ja vuorovaikutukseen kannustava. Oppilaan tilanteista vuorovaikutus- ja kielitaitoa kehitetään kartuttamalla sanastoa ja fraaseja monipuolisin menetelmin. Oppilas harjoittelee kielellisiä keinoja ilmaista perustarpeita ja tunteita arjen autenttisissa kieliympäristöissä. Oman mielipiteen ilmaiseminen ja pienin askelin kehittyvä vastuullinen osallisuus ovat tärkeitä harjoiteltavia taitoja.

Opetuksessa korostuvat vuorovaikutusta lisäävät työskentelytavat, kuten saduttaminen, rooli- ja teatterileikit. Jokaista rohkaistaan myös esiintymään yksin.

Koulun tehtävänä on huolehtia, että jokaisella oppilaalla on saatavilla kiinnostavaa kirjallisuutta koulukirjastoissa. Oppilas hankkii kirjastokortin, ja opettaja kannustaa häntä koulu- ja paikalliskirjaston aktiiviseen käyttöön. Tiivis yhteistyö paikallisen kirjaston sekä paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa on tärkeää. Paikallinen kulttuuriympäristö tarjoaa monenlaisia mahdollisuuksia yhteistyöhön. Tärkeitä vierailukohteita ovat teatterit, museot ja media-alan toimijat, jotta oppilas saa aitoja kulttuurikokemuksia.

Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen on luonteva osa kokonaisuuksien opiskelua. Opettaja ohjaa ajattelu- ja opiskelutaitojen kehittymistä esimerkiksi eri käsitteitä kielentämällä eri oppiaineiden yhteydessä.

Opettaja huomioi oppimisympäristöjä suunnitellessaan oppijan aiemmat kokemukset ja taitotason. Oppilas harjoittelee monipuolisia ajantasaisia viestintätapoja, myös käsin kirjoittamista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Oppilaan siirtyessä esiopetuksesta perusopetukseen kartoitetaan luku- ja kirjoitustaidon taso. Jokainen oppilas saa yksilöllistä tukea, ja opettaja seuraa hänen taitotasonsa kehittymistä. Myös tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään eriyttämisen välineenä.

Samanaikaisopettajuus tukee yksilöllistä oppimispolkua, luokkarajat ylittävää opetusta sekä myös ylöspäin eriyttämistä. Yhteistyö erityisopettajan kanssa on tärkeää. Tuen järjestämisen tavat tarkentuvat toimitasuunnitelmassa.

Kodeilla on keskeinen rooli oppilaan luku- ja kirjoitustaidon vahvistamisessa, koska lukutaidon kehittyminen vaatii säännöllistä harjoittelua myös kotona.

Arviointi

Oppimisen arviointi on oppilasta ohjaavaa ja kannustavaa. Oppilas harjoittelee yhdessä opettajan kanssa itse- ja vertaisarvioinnin perusteita. Opettaja varaa aikaa palaute- ja arviointikeskusteluihin, myös huoltajien kanssa.

Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ovat (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014)

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista

Laaja-alaisten taitojen arviointi on keskeinen osa oppimäärän arviointia. Arvioitavat taitoalueet täsmentyvät lukuvuosittain lukuvuosisuunnitelmassa. Keskeisiä tämän vuosiluokkakokonaisuuden arvioitavia taitoja ovat oppimaan oppimisen taidot, vuorovaikutustaidot sekä koululaisena olemisen taidot.

Tavoitteet vuosiluokilla 1-2

T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin

T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla

T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijäkuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin

T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan

T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä

T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin

T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen

T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla

T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä

T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsikirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia

T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen

T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön

T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa.

Vuosiluokkaistaminen (kielen rakenteet, kirjallisuus):

VL	Kielen rakenteet	Kirjallisuus
1	äänne, kirjain, tavu, sana, lause, sanatason oikeinkirjoitus, lauseen päättömerkit, iso alkukirjain (erisnimi/yleisnimi), kaksoiskonsonantti, pitkät vokaalit, lausetaju	kuvakirjat, lorut, sadut, kertomukset ja muu oppilasta kiinnostava kirjallisuus
2	vahvistetaan 1. luokan asioita, yhdyssanat, äng-äänne, diftongi, aakkostaminen	syvennetään ja laajennetaan 1. luokan kirjallisuutta

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

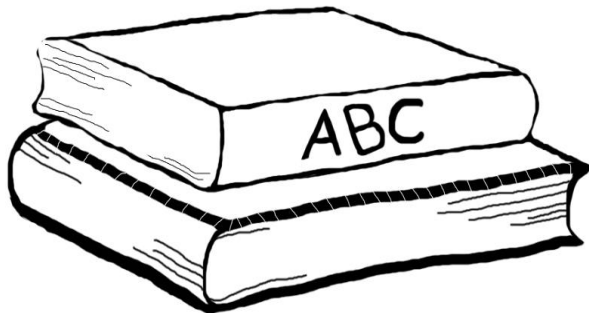
Johdanto taulukon lukemiseen

Ensimmäisen, kolmannen ja viidennen vuosiluokan päätteeksi kuvataan oppilaan edistymistä oppiaineen eri osa-alueilla ja asetetaan henkilökohtaisia tavoitteita seuraavalle vuosiluokalle. Vuosiluokkakokonaisuuden tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan kokonaisuutena toisen, neljännen ja kuudennen vuosiluokan päättyessä, minkä vuoksi oppiaineen tavoitteet ja sisällöt ovat yhtenevät vuosiluokilla 1-2, 3-4 ja 5-6.

OPPIAINE: Äidinkieli ja kirjallisuus		VUOSILUOKKA 1
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1, T2, T3, T4, T6, T8, T10, T13, T12, T14	S1, S2, S3, S4, erityispiirteet: minä koululaisena, hyvät tavat, juhlakulttuuri, omat juureni, minä ja muut
Monilukutaito (L4)	T5, T6, T8, T12, T13, T14, T7, T9, T10, T11	S2, S3, S4, erityispiirteet: koulun, kodin ja muun lähiympäristön teksti-, merkki- ja kulttuurimaailman tulkitseminen ja tuottaminen, tekstivarannon kartuttaminen
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T2, T3, T4, T9, T12, T14	S1, S3, S4, erityispiirteet: osallistumisen ja vaikuttamisen taitojen harjoittelu
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T1, T13	S1, S4, erityispiirteet: rohkaistuminen itseilmaisuun arjen tilanteissa
Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)		
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T9, T11	S1, S2, S3: erityispiirteet: omien ajatusten, havaintojen ja kysymysten tekeminen ja esittäminen, itsearviointitaitojen harjoittelu
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T5, T7, T8, T9, T10, T11	S2, S3, erityispiirteet: tieto- ja viestintäteknologian käyttö luontevana osana luku- ja kirjoittamistaitojen harjoittamisessa

OPPIAINE: Äidinkieli ja kirjallisuus		VUOSILUOKKA 2
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1, T2, T3, T4, T6, T8, T10, T12, T13, T14,	S1, S2, S3, S4, erityispiirteet: minä koululaisena, hyvät tavat, juhla-kulttuuri, omat juureni, minä ja muut
Monilukutaito (L4)	T5, T7, T8, T9, 10, T11, T12, T13, T14	S2, S3, S4, erityispiirteet: koulun, kodin ja muun lähiympäristön teksti-, merkki- ja kulttuurimaailman tulkitseminen ja tuottaminen, tekstivarannon kartuttaminen
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T2, T3, T4, T9, T12, T14	S1, S3, S4, erityispiirteet: osallistumisen ja vaikuttamisen taitojen harjoittelu
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T1, T13	S1, S4, erityispiirteet: rohkaistuminen itseilmaisuun arjen tilanteissa
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)		
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T9, T11	S1, S2, S3: erityispiirteet: omien ajatusten, havaintojen ja kysymysten tekeminen ja esittäminen, itsearviointitaitojen harjoittelu
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T5, T7, T8, T9, T10, T11	S2, S3, erityispiirteet: tieto- ja viestintäteknologian käyttö luontevana osana luku- ja kirjoittamistaitojen harjoittelussa

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (s2) -oppimäärä on osa äidinkielen ja kirjallisuuden oppiainetta. Tämän vuoksi niiden opetussuunnitelmat ovat monilta osin yhteneväiset. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää joko kokonaan tai osittain erillisessä ryhmässä tai suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän ryhmässä. Tavoitteena on, että oppilas saavuttaa mahdollisuuksien mukaan samat taidot kuin suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärää opiskelevat oppilaat.

S2-opetuksessa korostuu opetussuunnitelman sisältöalue S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena, koska suomen kielen taito on edellytys muiden oppiaineiden opiskeluun ja hallitsemiseen. Samoin muiden oppiaineiden opiskelu tukee käsitteiden ymmärtämistä ja kartuttaa sanavarastoa. Kieltä opitaan kokonaisvaltaisesti kaikkialla ja sen käyttö ja oppiminen on samanaikaista.

Kielitaito on avain kulttuuriin ja oman identiteetin muotoutumiseen. Tämän vuoksi s2-opiskeluun sisältyy luontevasti suomalaisen kulttuurin tuntemus unohtamatta oppilaan omaa taustaa. Oppilaan lähtökieli ja kouluhistoria huomioidaan opetuksen suunnittelussa. Oppilalle voidaan laatia henkilökohtainen oppimissuunnitelma, jota tämä opetussuunnitelma ohjaa.

Suomi toisena kielenä -oppimäärän tehtävä

Tuntijakoasetuksen mukaan koulun opetuskielen mukaan määräytyvän äidinkielen ja kirjallisuuden sijasta maahanmuuttajille voidaan opettaa joko kokonaan tai osittain suomen tai ruotsin kieltä erityisen maahanmuuttajille tarkoitetun oppimäärän mukaisesti. Tämän oppimäärän tehtävänä on tukea lapsen ja nuoren kasvua kieliyhteisön täysivaltaiseksi jäseneksi, jolla on kielelliset valmiudet jatko-opintoihin. Opetuksen avulla pyritään monilukutaitoon, jonka avulla oppilas osaa hakea tietoa sekä ymmärtää, tuottaa, arvioi ja analysoi erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tuetaan kielitaidon eri osa-alueiden sekä eri tiedonalojen kielen kehittymistä.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on tukea oppilaan monikielisyyden kehittymistä sekä herättää kiinnostus ja tarjota välineitä kielitaidon elinikäiseen kehittämiseen. Yhteistyössä kotien, oman äidinkielen opetuksen sekä muiden oppiaineiden kanssa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus auttaa oppilasta rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään kulttuurisesti monimuotoisessa ja monimediaisessa yhteiskunnassa.

Suomen kielen oppiminen tukee kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen lähtökohtana ovat oppilaille merkitykselliset ja

tarpeelliset tekstilajit ja kielenkäyttötilanteet, joiden avulla kielen muotoja, merkityksiä ja käyttöä tutkitaan ja opitaan analysoimaan. Kielitaitoa kehitetään kaikilla kielen käytön osa-alueilla, joita ovat kuullun ymmärtäminen, puhuminen, luetun ymmärtäminen ja kirjoittaminen. Ymmärtämis- ja tuottamistaitojen kehittyminen nivoutuvat toisiinsa. Oppilaiden kielen osaaminen laajenee arkielämän konkreettisesta kielestä käsitteellisen ajattelun kieleen. He saavat valmiudet havaintojen ja ilmiöiden sekä oman ajattelunsa, tunteidensa ja mielipiteidensä ilmaisemiseen tilanteeseen sopivalla tavalla. Opetuksessa arvostetaan ja hyödynnetään oppilaiden osaamia kieliä.

Kunkin oppilaan tarpeen suomi toisena kielenä -oppimäärään määrittävät oppilasta opettavat opettajat yhdessä. Oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista. Koska opetus tulee järjestää oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, oppimäärän valinnassa on keskeistä, että oppilas saa hänelle parhaiten soveltuvan oppimäärän mukaista opetusta. Oppilas voi opiskella suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärää, jos hänen äidinkieltensä ei ole suomi, ruotsi tai saame tai hänellä on muutoin monikielinen tausta. Oppimäärän tarpeen selvittämisessä huomioidaan myös seuraavat näkökulmat:

- oppilaan suomen kielen peruskielitaidossa on puutteita jollakin tai joillakin kielitaidon osa-alueilla, jolloin oppilaan osaaminen ei anna vielä edellytyksiä yhdenvertaiseen kouluyhteisön jäsenenä toimimiseen päivittäisessä vuorovaikutuksessa ja koulutyöskentelyssä tai
- oppilaan suomen kielen taito ei anna vielä edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun.

Kun oppilas opiskelee suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, hänelle opetetaan suomea tai ruotsia toisena kielenä joko kokonaan tai osittain suomen kielen ja kirjallisuuden opetuksen sijaan. Opetusjärjestelyiden lähtökohtana ovat oppilaan oppimistarpeet ja kielenoppimisen vaihe. Mikäli oppilaan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänen edistymistään ja suoriutumistaan arvioidaan suhteessa tämän oppimäärän tavoitteisiin ja kriteereihin riippumatta siitä, minkä opetusryhmän yhteydessä kyseinen opetus on järjestetty. Tärkeää on, että oppilas tulee osalliseksi samoista teksteistä ja tekstilajeista kuin luokkatasonsa muutkin oppilaat. Kesken perusopetuksen Suomeen muuttaneiden oppilaiden opetuksen tavoitteiden asettamisessa ja sisältöjen valinnassa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaito sekä aiemmin opitut tiedot ja taidot. Tarvittaessa laaditaan oppimissuunnitelma. Opetuksessa hyödynnetään tavoitteellisesti erilaisia oppimisympäristöjä, jotka tukevat kielitaidon monipuolista kehittymistä sekä koulussa että sen ulkopuolella. Oppilas voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan, jos hänellä on riittävät edellytykset sen tavoitteiden mukaiseen opiskeluun.

Oppimäärän tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen painopiste on suomen kielen ja sen luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen ja ilmaisuun sekä erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Laadukkaan vuorovaikutusta tukevan oppimisympäristön luovat sekä oppilaat että opettajat yhdessä. Sen suunnittelussa huomioidaan oppijan aiemmat kokemukset ja taitotasot. Oppilaan oman kulttuurin näkyväksi tekeminen on tärkeää.

Opettajan tehtävänä on innostaa oppilasta havainnoimaan, tulkitsemaan ja tuottamaan lähiympäristön merkki- ja tekstimaailmaa. Oppilaat harjoittelevat monipuolisia ajantasaisia viestintätapoja unohtamatta käsin kirjoittamista, piirtämistä, mimiikkaa ja muita keinoja. Oppilas harjoittelee tieto- ja viestintäteknologian eettistä käyttöä. Opettajat ohjaavat oppilaita rakentamaan kriittiseen ajatteluun ja tulkintaan sekä vastuulliseen osallisuuteen ja mielipiteen ilmaisuun ja esiintymiseen. Oppilailla on aikaa ja tilaa esittää omia ajatuksia, havaintoja ja kysymyksiä.

Opettajat kehittävät oppilaan tilanteista vuorovaikutus- ja kielitaitoa kartuttamalla sanastoa ja fraaseja monipuolisilla menetelmillä. Oppilaat harjoittelevat kielellisiä keinoja ilmaista perustarpeita ja tunteita arjen autenttisissa kieliympäristöissä.

Koulu huolehtii siitä, että jokaisella on saatavilla kiinnostavaa ja omantasoista kirjallisuutta koulukirjastoissa. Henkilökunta tekee tiivistä yhteistyötä paikallisen kirjaston sekä kulttuuritoimijoiden kanssa lastenkulttuuriin tutustumisessa ja tuottamisessa. Jokainen oppilas hankkii kirjastokortin ja omaksuu koulu- ja paikalliskirjaston aktiivisen käytön.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

S2-opetuksen alkaessa huomioidaan oppijan lähtötilanne: muun muassa opiskeluhistoria, äidinkielen ja muiden kielten hallinnan ja rakenteiden vaikutus uuden kielen oppimiseen, kulttuuriset vuorovaikutustavat ja mahdolliset oppimisvaikeudet. Oppilas ja opettaja luovat yhdessä henkilökohtaiset tavoitteet oppimiselle oppilaan tilanteen mukaan.

s2- opettaja selvittää oppilaan oman äidinkielen taitotason yhteistyössä kodin ja muiden lasten opettavien kanssa. Koulu kannustaa huoltajia vahvistamaan oppilaan oman äidinkielen osaamista ja oman äidinkielen opetukseen osallistumista.

Oppilas saa yksilöllistä tukea, ja hänen taitotasonsa kehittymistä seurataan. Opetus voi olla luokkarajat ylittävää ja samanaikaisopetusta suosivaa, minkä vuoksi opetuksen järjestäjän on huolehdittava lukujärjestyksen joustavuudesta sekä palkittamisen mahdollisuudesta. Yhteistyö erityisopettajan ja muiden oppilasta opettavien kanssa on tärkeää.

Arviointi

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Arviointi on jatkuvaa ja monipuolista mahdollisimman autenttisessa ympäristössä. Oppilas harjoittelee itse- ja vertaisarvioinnin perusteita. Oppijan itsearviointi korostuu hänen asettamiensa tavoitteiden saavuttamisessa.

Arvioinnissa huomioidaan oppijan henkilökohtaiset tavoitteet suhteessa yleisiin tavoitteisiin. Opettaja varaa aikaa palaute- ja arviointikeskusteluihin oppilaan ja huoltajien kanssa.

Laaja-alaisten taitojen arviointi on keskeinen osa oppimäärän arviointia. Arvioitavat taitoalueet täsmentyvät lukuvuosittain toimintasuunnitelmassa. Keskeisiä tämän vuosiluokkakokonaisuuden arvioitavia taitoja ovat oppimaan oppimisen taidot, vuorovaikutustaidot sekä koululaisena olemisen taidot.

Tavoitteet vuosiluokilla 1-2

T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan

T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja

keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua

T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisurohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin

T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen

T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan

T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja

T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita

T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen

T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen

T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin

T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana

T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

1	äänne, kirjain, kaksoiskonsonantti, pitkät vokaalit, diftongit, äng-äänne, tavu, sana, lause, sanatason oikeinkirjoitus, lausetaju, lauseen päättömerkit, iso alkukirjain (erisnimi/yleisnimi)	kuvakirjat, lorut, sadut, kertomukset ja muu oppilasta kiinnostava kirjallisuus
2	vahvistetaan 1. luokan asioita, yhdyssanat, aakkostaminen	syvennetään ja laajennetaan 1. luokan kirjallisuutta

Johdanto taulukon lukemiseen:

Ensimmäisen, kolmannen ja viidennen vuosiluokan päätteeksi kuvataan oppilaan edistymistä oppiaineen eri osa-alueilla ja asetetaan henkilökohtaisia tavoitteita seuraavalle vuosiluokalle. Vuosiluokkakokonaisuuden tavoitteiden saavuttaminen arvioidaan kokonaisuutena toisen, neljännen ja kuudennen vuosiluokan päättyessä, minkä vuoksi oppiaineen tavoitteet ja sisällöt ovat yhtenevät vuosiluokilla 1-2, 3-4 ja 5-6. Koska suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (s2) -

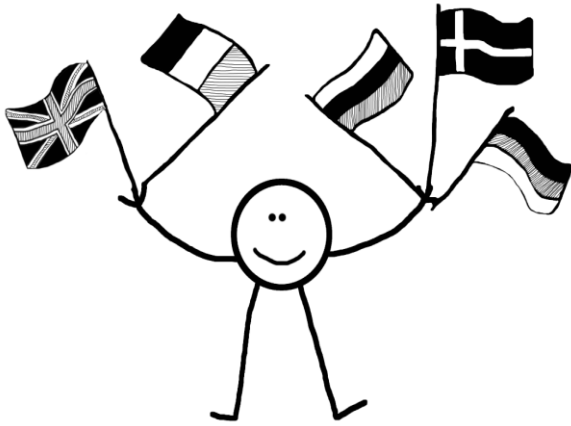
oppimäärän opiskelijat siirtyvät perusopetukseen yksilöllisesti eri vuosiluokille, tämän opetussuunnitelman vuosiluokkaistamisen on joustettava oppilaan tilanteen ja tarpeiden mukaan. Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu on mahdollista s2-oppimäärässä kaikilla vuosiluokilla 1-9.

OPPIAINE: Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus		VUOSILUOKKA 1
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T10, T11, T12, T13, T14	S1, S2, S3, S4, S5 Erityispiirteet: minä koululaisena, hyvät tavat, juhkakulttuuri, omat juureni, minä ja muut, kielen tuottamisen perusteet
Monilukutaito (L4)	T1, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T12, T13, T14	S1, S2, S3, S4, S5 Erityispiirteet: Arjen lähiympäristön teksti- ja kielimaailman ymmärtäminen ja tulkinta.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T2, T3, T9	S1, S4 Erityispiirteet: Omassa lähiympäristössä osallistumisen ja vaikuttamisen harjoittelu.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)		Erityispiirteet: Arjen sanaston omaksuminen ja rohkea itseilmaisu moninaisin keinoin.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	T9	S4 Erityispiirteet: Sisukas ryhmä- ja vuorovaikutustilanteiden harjoittelu.
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T2, T3, T4, T8, T12, T13, T14	S1, S2, S3, S5 Erityispiirteet: Omien ajatusten, havaintojen ja kysymysten tekeminen ja esittäminen.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T7, T8	S3 Erityispiirteet: Tieto- ja viestintäteknologian käyttö luontevana osana luku- ja kirjoittamistaitojen harjoittamisessa

OPPIAINE: Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus		VUOSILUOKKA 2
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T10, T11, T12, T13, T14	S1, S2, S3, S4, S5 Erityispiirteet: minä koululaisena, hyvät tavat, juhkakulttuuri, omat juureni, minä ja muut, kielen tuottamisen perusteet.
Monilukutaito (L4)	T1, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T12, T13, T14	S1, S2, S3, S4, S5 Erityispiirteet: Arjen lähiympäristön teksti- ja kielimaailman ymmärtäminen ja tulkinta.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T2, T3, T9	S1, S4 Erityispiirteet: Omassa lähiympäristössä osallistumisen ja vaikuttamisen harjoittelu.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)		Erityispiirteet: Arjen sanaston omaksuminen ja rohkea itseilmaisu moninaisin keinoin.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	T9	S4 Erityispiirteet: Sisukas ryhmä- ja vuorovaikutustilanteiden harjoittelu.
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T2, T3, T4, T8, T12, T13, T14	S1, S2, S3, S5 Erityispiirteet: Omien ajatusten, havaintojen ja kysymysten tekeminen ja esittäminen. Itsearviointin harjoittelu.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T7, T8	S3 Erityispiirteet: Tieto- ja viestintäteknologian käyttö luontevana osana luku- ja kirjoittamistaitojen harjoittamista.

Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet

Kielten opiskelu antaa aineksia monikielisen ja -kulttuurisen identiteetin muodostumiselle ja arvostamiselle. Sanavaraston ja rakenteiden karttuessa myös vuorovaikutus- ja tiedonhankintataidot kehittyvät. Kielten opiskelussa on runsaasti sijaa ilolle, leikillisyydelle ja luovuudelle.

Kielten opetus on osa kielikasvatusta ja johdatusta kielitietoisuuteen. Oppilaissa herätetään kiinnostus kouluyhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen ja heitä rohkaistaan viestimään autenttisissa ympäristöissä. Koulussa ohjaamme arvostamaan eri kieliä, niiden puhujia ja erilaisia kulttuureita. Opetuksessa käsittelemme monipuolisesti erilaisia aiheita sekä käytämme vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja.

Kielten opiskelu valmistaa oppilaita suunnitelmalliseen ja luovaan työskentelyyn erilaisissa kokoonpanoissa. Annamme oppilaille mahdollisuuksia verkostoitumiseen ja yhteydenpitoon ihmisten kanssa myös eri puolilla maailmaa. Käytämme tieto- ja viestintäteknologiaa osana kielenopetusta. Opetus antaa myös valmiuksia osallisuuteen ja aktiiviseen vaikuttamiseen.

Vahvistamme oppilaiden luottamusta omaan kykyihinsä oppia kieliä ja käyttää niitä rohkeasti. Annamme oppilaille mahdollisuuden edetä yksilöllisesti ja saada tarpeen mukaan tukea oppimiseensa. Opetus järjestetään niin, että myös muita nopeammin etenevät tai kieltä entuudestaan osaavat voivat edistyä.

Kehitämme kielten opetuksessa monilukutaitoa ja käsittelemme erilaisia tekstejä. Otamme huomioon oppilaiden erilaiset kiinnostuksen kohteet materiaalien valinnassa. Tekstien ja tehtävien valinnassa kiinnitämme huomiota myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon. Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa osaamillaan kielillä.

Toinen kotimainen kieli: Kielikylpyopetus

Oppiaineiden keskeiset kielelliset tavoitteet

Opetuksessa korostuvat havainnollisuus ja konkreettisuus, oppilaskeskeiset työtavat sekä vuorovaikutteisuus. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kielikylpykieltä/kohdekieltä eri oppiainesisältöjä opiskeltaessa. Tavoitteena on, että oppilaat ovat samanaikaisesti sekä kielen oppijoita että kielen käyttäjiä. Opettajan tuki ja muiden oppilaiden vertaistuki auttavat oppilaita kielikylpykielen/kohdekielen tuottamisessa.

Kielikylvyn erityispiirteitä

Kielikylvyssä periaatteena on kielen omaksuminen luonnollisissa tilanteissa siten, että kieli toimii vuorovaikutuksen ja opetuksen välineenä (esim. ruokailut, naulakkotilanteet jne). Kielikylvyssä oppilaat altistetaan monipuolisille teksteille ja autenttisille kielenkäyttötilanteille eri oppiaineissa. Koska paikallisen opetussuunnitelman oppiainesisällöt on rakennettu laaja-alaisen osaamisen näkökulmasta, ovat myös kielelliset tavoitteet kirjattu saman periaatteen mukaisesti. Kielelliset tavoitteet, kuten sanavaraston laajeneminen ja rakenteiden kumulatiivinen hallinta, toteutuvat siis tekstien ja niiden sisältämien monipuolisten aihepiirien kautta.

Alakoulussa (v11-6) kaikki aineet opetetaan ruotsiksi tuntijaon mukaisin tuntimäärin, mutta yläkoulun (v17-9) osalta on huomioitavaa, että ruotsiksi opetettavia aineita ovat ruotsin lisäksi matematiikka, uskonto, historia, yhteiskuntaoppi, hyvinvointi, liikunta, musiikki ja kuvataide.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet kielikylpyopetuksessa on kuvattu luvussa 10.

Kielikylpy: Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen sisältöalueet suomeksi pidettävillä tunneilla vuosiluokilla 1-2

1. vuosiluokka

Syksyllä käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, mediatekstejä ja pelejä. Oppilasta ohjataan ja rohkaistaan ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin.

Vuoden aikana opetuksen painopiste on kielitietoisuudessa ja lukutaidon tukemisessa johtuen siitä, että kirjain-äänne yhteys ja tavurakenne ovat näissä kielissä erilaiset. Oppilasta kannustetaan kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä

luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen.’

2. vuosiluokka

Syksyllä jatketaan lukutaidon kehittämistä ja kielitietoisuuden syventämistä.

Keväällä keskitytään tarinoiden kirjoittamiseen ja kielitaidon syventämiseen. Draamaa tuotetaan myös itse. Oppilasta kannustetaan kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjataan tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä. Oppilasta autetaan huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen

Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen sekä A1-ruotsin yhteiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Kaksikielisessä opetuksessa painottuu luonnollinen viestintä ja vuorovaikutus, toiminnallisuus ja oppilaiden aktiivinen kielenkäyttö. Yhteisiin sisältöihin kuuluvat lukeminen ja kirjoittaminen sekä kokonaisvaltainen ilmaisu kuten vuorovaikutustaidot, selkeä puheilmaisu ja tarkka kuunteleminen. Sekä äidinkielellä että kielikylpykielellä kiinnitetään huomiota oppijan oikeakielisyyteen lisääntyvässä määrin ikäkaudelle sopivalla tavalla. Yhteistyö esimerkiksi monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja projektien yhteydessä on luonteva tapa huomioida kielellisiä seikkoja molemmissa oppiaineissa. Oppilas pääsee myös monialaisten valinnaisaineiden kautta työstämään molempien aineiden sisältöjä.

Vaikka kielitietoisuus painottuu ensimmäisen vuosiluokan aikana kuuluu se myös yhteisiin sisältöihin.

Toinen kotimainen kieli: Kielikylpyruotsi

Oppiaineen tehtävä ja erityispiirteet

Kun ruotsin kielen opetus alkaa ensimmäisellä luokalla noudatetaan A-oppimäärän opetussuunnitelman perusteita ottaen huomioon oppilaiden ikä.

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden koulussa ja koulun ulkopuolella tapahtuvaa oppimista auttamalla häntä löytämään ja käyttämään itselleen sopivia opiskelustrategioita sekä tunnistamaan omia vahvuuksiaan. Tämän lisäksi opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata heitä kiinnostumaan kielestä, kirjallisuudesta, ympäristöstä ja muusta kulttuurista ja tulemaan tietoisiksi itsestään viestijöinä ja kielenkäyttäjinä. Oppilaiden arjen kieli- ja tekstitaitoja laajennetaan niin, että he saavat valmiuksia havaintojen ja ilmiöiden käsitteellistämiseen, ajattelunsa kielentämiseen ja luovuutensa kehittämiseen.

Oppimisympäristö ja työtavat

Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen. Tärkeitä työtapoja ovat pelit, leikit, laulut ja draama. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Oppimisympäristössä saatavilla kiinnostavaa kirjallisuutta (koulukirjastot) mutta myös tiivis yhteistyö paikallisen kirjaston ja kulttuuritoimijoiden kanssa on tärkeää.

Suositaan vuorovaikutusta lisääviä työskentelytapoja ja rohkaistaan myös esiintymään yksin. Innostetaan oppilasta havainnoimaan, tulkitsemaan ja tuottamaan lähiympäristön merkki- ja tekstimaailmaa. Erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Oppimisympäristöissä huomioidaan oppijan aiemmat kokemukset ja taitotasot. Harjoitellaan monipuolisia ajantasaisia viestintätapoja unohtamatta käsin kirjoittamista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain.

Koulun keinoja tukea oppilaita ovat samanaikaisopettajuus, tiimiohjaus, työparityöskentely, avustajat ja erityisopetus samoin kuin joustava lukujärjestys ja palkittaminen. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin.

Arviointi

Oppimisen arviointi on jatkuvaa, oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa ja se antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoiseksi omista taidoistaan. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla.

Oppilas totuttelee arvioimaan omaa kielitaitoaan ja näin osallistetaan oppijaa myös arviointiprosessiin. Oppilas harjoittelee itse- ja vertaisarviointin perusteita ja käytössä on palaute- ja evästyskeskustelut, myös huoltajien kanssa.

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

OPPIAINE: KIKY-RUOTSI		Vuosiluokka 1
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	Tavoitteena on edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa. Myös edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa sekä sana- ja käsitevarannon karttuminen ovat keskeisiä tavoitteita. Oppilas vahvistaa ilmaisurohkeuttaan ja tavoitteena on ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla. Oppilas käyttää rohkeasti ruotsin kieltä arkipäiväisissä tilanteissa. Lisäksi hän oppii	Pohdimme yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja ja leikittelemme kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Oppilas tutustuu suomenruotsalaiseen kulttuuriin omassa lähiympäristössään.

	perustiedot ruotsin kielen rakenteesta. Tavoitteena on myös että oppilas säilyttää myönteisen asenteen ruotsin kieltä kohtaan.	
Monilukutaito (L4)	Ohjaamme oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä	Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)	Opastamme oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin esimerkiksi draaman keinoin. Tavoitteena on tutustuttaa oppilas joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa.	Oppilas oppii havainnoimaan lähiympäristöään ja luonnon muutoksia vuodenaikojen vaihtuessa.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	Innostamme oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön	Oppilas oppii jalankulkijan keskeisimmät liikennesäännöt ja hän ymmärtää, miksi niitä pitää noudattaa. Hän oppii lähiympäristönsä ja koulumatkansa varrella olevat liikennemerkit.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	Koulutyössä oppilaat saavat monimuotoisia tilaisuuksia oppia työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa. Ohjaamme oppilaita harjoittelemaan ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa.	
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)		
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)		

Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	Tavoitteena on edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen. Lisäksi tärkeää on kielen ja kulttuurin ymmärtäminen, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.	Tutustutemme kielten levinnäisyyteen ja harjoitellamme arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Havainnoimme ja harjoitellamme runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota.
Monilukutaito (L4)	Kannustamme oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen. Monilukutaidon kehittymistä tuetaan perustamalla opetus moniaisuudelle, kokonaisvaltaisuudelle ja ilmiökeskeisyydelle.	Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika ja juoni. Aiheita valitaan yhdessä oppilaiden kanssa heidän välittömästä elämänpiiristään ja heitä kiinnostavista asioista.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	Kannustamme oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjaamme tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttamme huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen.	Teemoina eläimet ja luonon muutokset eri vuodenaikojen mukaan. Teemme tutkimusmatkoja lähimetsään.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	Innostamme edelleen oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön	Oppilas oppii hyvinvoinnista, hygieniasta, ruokailutottumuksista, liikunnasta ja hän tutustuu myös ensiavun alkeisiin.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	Koulutyössä oppilaat saavat monimuotoisia tilaisuuksia oppia työskentelemään yksin ja yhdessä	

	toisten kanssa. Ohjaamme oppilaita harjoittelemaan ryhmässä toimimista ja yhteistyötä, omien ideoiden sovittamista yhteen toisten kanssa sekä ikäkaudelle sopivaa vastuunkantoa.	
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	Tavoitteena on ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin.	
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)		

Englanti: A-oppimäärä

Kauniaisten suomenkielisessä perusopetuksessa englannin A-oppimäärän opetus aloitetaan 1. vuosiluokalla ja sitä jatketaan 2. vuosiluokalla. Näillä vuosiluokilla opetuksen tarkoitus on tutustuttaa oppilas alustavasti englannin kieleen. Opetukselle on varattu omat oppitunnit, ja sitä voidaan toteuttaa myös osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia.

Vuosiluokilla 1 ja 2 englannin alkeita opitaan muun muassa laulaen, leikkien, pelaten ja liikkuen. Aiheet valitaan oppilaita kiinnostavista asioista yhdessä oppilaiden kanssa. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset lähtökohdat kielen opiskeluun ja pyritään tarjoamaan kunkin oppijan taitotasolle sopivia haasteita.

Opetuksessa noudatetaan A-oppimäärän opetussuunnitelmaa ikätasolle soveltaen. Oppilaat osallistetaan mahdollisuuksien mukaan englannin opiskelun suunnitteluun esimerkiksi työskentelytapojen ja oppimisympäristöjen valitsemisessa. Opetuksen tavoitteet ja sisällöt on kirjattu vuosiluokille 1 ja 2 yhteisiksi, jotta opetusta voidaan toteuttaa joustavasti ja oppilaiden erilaiset lähtökohdat sekä mielenkiinnon kohteet huomioon ottaen.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Työskentelyssä korostuu pari- ja pienryhmätyö sekä yhdessä oppiminen. Tärkeitä työtapoja ovat pelit, leikit, laulut ja draama.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Oppilaita rohkaistaan käyttämään englannin kieltä. Opetus suunnitellaan niin, että se tarjoaa haasteita myös muita nopeammin edistyville tai englannin kieltä entuudestaan osaaville oppilaille. Opetuksessa rohkaistaan nauttimaan kielen käyttämisestä ja keskitytään siihen, mitä osataan.

Arviointi

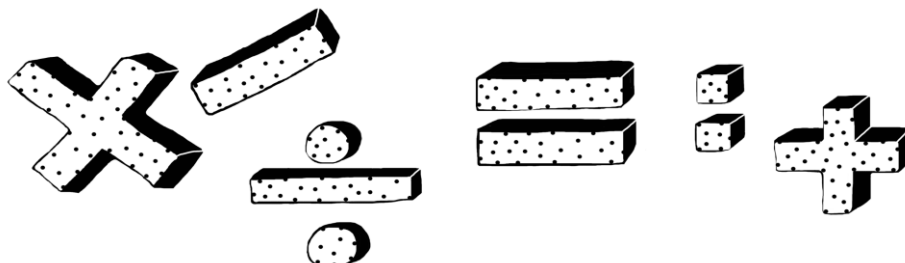
Arviointi on jatkuvaa ja kannustavaa, ja antaa oppilaille mahdollisuuden tulla tietoisiksi omista taidoistaan. Oppilas totuttelee arvioimaan omaa kielitaitoaan, näin osallistetaan oppijaa myös arviointiprosessiin.

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

OPPIAINE: ENGLANTI		VUOSILUOKKA 1 - 2
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1 Oppilas tulee tietoisiksi englannin kielestä omassa ympäristössään ja ympäröivässä maailmassa. T3 Oppilas havaitsee oman ja kohdekielen välisiä eroja ja yhtäläisyyksiä. T7 Oppilas rohkaistuu harjoittelemaan vuorovaikutusta ja viestimään englanniksi.	S1 Tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyteen, S3 Harjoitellaan vieraan kielen kuuntelemista, ymmärtämistä ja ääntämistä. Rohkaistutaan tuottamaan englannin kieltä suullisesti.
Monilukutaito (L4)	T7 Oppilas harjoittelee suullista vuorovaikutusta ja kohtaa erilaisia tekstejä. T10 Oppilas työskentelee erilaisten tekstien parissa.	S3 Opetellaan sanastoa ja tavallisimpia rakenteita viestintätilanteissa. Aiheita valitaan yhdessä oppilaiden kanssa heidän välittömästä elämämpiiristään ja heitä kiinnostavista asioista. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten tervehtiminen. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa omasta ympäristöstä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T6 Oppilas ottaa vastuuta omasta kielenopiskelustaan.	S2 Opetellaan ottamaan vastuuta omasta opiskelusta, tehtävistä ja tavaroista.
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T5 Oppilas oppii kuuntelemaan muita ja ymmärtämään omaa rooliaan sallivan opiskeluilmapiiirin luomisessa. T6 Oppilas opettelee ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan.	S2 Opetellaan antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan erilaisia kielenopiskelutapoja.
Tieto- ja viestintäteknologinen	T6 Oppilas tutustuu tieto- ja viestintäteknologian käyttöön kielen oppimisessa.	S2 Opetellaan eri kielenopiskelutapoja. Hyödynnetään esimerkiksi oppimislepejä kielen harjoittelun välineenä.

osaaminen (L5)		
-------------------	--	--

Matematiikka

Oppiaineen tehtävä

Matematiikan opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden loogista, täsmällistä ja luovaa matemaattista ajattelua. Opetus luo pohjan matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden ymmärtämiselle sekä kehittää oppilaiden kykyä käsitellä tietoa ja ratkaista ongelmia. Matematiikan kumulatiivisesta luonteesta johtuen opetus etenee systemaattisesti. Konkretia ja toiminnallisuus ovat keskeinen osa matematiikan opetusta ja opiskelua. Oppimista tuetaan hyödyntämällä tieto- ja viestintäteknologiaa.

Matematiikan opetus tukee oppilaiden myönteistä asennetta matematiikkaa kohtaan sekä positiivista minäkuvaa matematiikan oppijoina. Se kehittää myös viestintä-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Matematiikan opiskelu on tavoitteellista ja pitkäjänteistä toimintaa, jossa oppilaat ottavat vastuuta omasta oppimisestaan.

Opetus ohjaa oppilaita ymmärtämään matematiikan hyödyllisyyden omassa elämässään ja laajemmin yhteiskunnassa. Opetus kehittää oppilaiden kykyä käyttää ja soveltaa matematiikkaa monipuolisesti.

Oppimisympäristöt ja työtavat: Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu mahdollista matematiikassa kaikilla vuosiluokilla 1-9.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokkien 1-2 matematiikan opetuksessa oppilaille tarjotaan monipuolisia kokemuksia matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden muodostumisen perustaksi. Opetuksessa hyödynnetään eri aisteja. Opetus kehittää oppilaiden kykyä ilmaista matemaattista ajatteluaan konkreettisin välinein, suullisesti, kirjallisesti ja piirtäen sekä tulkiten kuvia. Matematiikan opetus luo vahvan pohjan lukukäsitteen ja kymmenjärjestelmän ymmärtämiseksi sekä laskutaidolle.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Lähtökohtana ovat oppilaille tutut ja kiinnostavat aiheet ja ongelmat, toiminnallisuus ja välineiden käyttö, leikit ja pelit, tieto- ja viestintäteknologian käyttö sekä vaihtelevat työtavat. Oppilaat tottuvat työskentelemään sekä itsenäisesti että yhdessä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Koulun alkaessa selvitetään, mitä oppilaat jo osaavat ja millaisia eroja osaamisessa on. Taitoja ja osaamista seurataan jatkuvasti. Tarjottava tuki antaa oppilaille mahdollisuuden kehittää taitojaan niin, että oppimisen ja osaamisen ilo säilyvät. Oppilaille tarjotaan sopivia välineitä oppimisen tueksi ja luodaan mahdollisuuksia oivaltaa ja ymmärtää itse. Oppilaille turvataan mahdollisuus riittävään harjoitteluun. Taitaville oppilaille tarjotaan mahdollisuus syventää vuosiluokan sisältöjen ymmärtämistä.

Arviointi

Arviointi pohjaa oppilaan itsearviointiin ja evästyskeskusteluihin opettajan kanssa. Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita matematiikassa ovat edistyminen lukukäsitteen ymmärtämisessä ja lukujonotaidoissa, edistyminen kymmenjärjestelmän ymmärtämisessä, edistyminen laskutaidon sujuvuudessa, edistyminen kappaleiden ja kuvioden luokittelun taidoissa ja edistyminen matematiikan käyttämisessä ongelmanratkaisussa.

Tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Merkitys, arvot ja asenteet

T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä

Työskentelyn taidot

T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa

T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen

T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan

Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja

T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä

T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin

T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässälaskustrategioita

T9 tutustuttaa oppilas geometriisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia

T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate

T11 tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin

T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaiheittaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

OPPIAINE: MATEMATIIKKA		VUOSILUOKKA 1		
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)	Oppimisympäristöt ja työtavat	Arviointi
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T3, T12	S 1-4, T12: S1 Erityispiirteet: S2: lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden hallitseminen, S3: tasokuviot	Vaiheittaisten työohjeiden antaminen ja testaaminen käytännössä pelien ja leikkien avulla, toimiminen itsenäisesti ja yhdessä	Suullisia ja kirjallisia näyttöjä. Arvioidaan taitoa hyödyntää erilaisia välineitä oppimisen tukena. Monialaiset kokonaisuudet huomioidaan arvioinnissa.
Monilukutaito (L4)	T2-T12	S1-4, T6: S2, T7: S2, T8: S2, T9: S3, T10: S3, T11: S4, T12: S1 Erityispiirteet: S2: lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden hallitseminen, S3: tasokuviot		
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)				
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T1	S 1-4 Erityispiirteet: S2: lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden hallitseminen, S3: tasokuviot	Lukumäärän hahmottaminen ja arviointi, ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa	Arvioinnissa painotetaan matematiikan arkielämään liittyvien taitojen kehittymistä.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	T4	S1-4 Erityispiirteet: S2: lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden		

		hallitseminen, S3: tasokuviot		
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T1, T4-T10, T12	S 1-4, T7: S2, T8: S2, T9: S3, T10: S3, T12: S1 Erityispiirteet: S2: lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden hallitseminen, S3: tasokuviot		Arvioidaan ongelmanratkaisutaitojen ja opiskelutaitojen kehittymistä. Opiskelutaidoissa arvioinnin kohteena ovat erityisesti matematiikan oppimisessa tyypilliset taidot.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T1, T3, T9, T11, T12	S1-4; S1: S1: tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan, T9: S3, T11: S4, T12: S1 Erityispiirteet: S1: tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan, S2: lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden hallitseminen, S3: tasokuviot		

OPPIAINE: Matematiikka		VUOSILUOKKA 2		
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)	Oppimisympäristöt ja työtavat	Arviointi
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T3, T12	S 1-4 Erityispiirteet: S2: kertotaulut 1-5 ja 10, murtoluvun käsitteen pohjustus	Vaiheittaisten työohjeiden antaminen ja testaaminen käytännössä pelien ja leikkien avulla,	Suullisia ja kirjallisia näyttöjä. Arvioidaan taitoa hyödyntää erilaisia välineitä oppimisen tukena.

		jakamalla kokonainen yhtäsuuriin osiin	toimiminen itsenäisesti ja yhdessä	Monialaiset kokonaisuudet huomioidaan arvioinnissa.
Monilukutaito (L4)	T2-T12	S1-4; S1: tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan, T6: S2, T7: S2, T8: S2, T9: S3, T10: S3, T11: S4, T12: S1 Erityispiirteet: S1: tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan, S2: kertotaulut 1-5 ja 10, murtoluvun käsitteen pohjustus jakamalla kokonainen yhtäsuuriin osiin		
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)				
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T1	S 1-4 Erityispiirteet: S2: kertotaulut 1-5 ja 10, murtoluvun käsitteen pohjustus jakamalla kokonainen yhtäsuuriin osiin	Lukumäärän hahmottaminen ja arviointi, ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa	Arvioinnissa painotetaan matematiikan arkielämään liittyvien taitojen kehittymistä.
Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)	T4	S1-4 Erityispiirteet: S2: kertotaulut 1-5 ja 10, murtoluvun käsitteen pohjustus jakamalla		

		kokonainen yhtäsuuriin osiin		
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T1, T4-T10, T12	S 1-4, T7: S2, T8: S2, T9: S3, T10: S3, T12: S1 Erityispiirteet: S2: kertotaulut 1-5 ja 10, murtoluvun käsitteen pohjustus jakamalla kokonainen yhtäsuuriin osiin		Arvioidaan ongelmanratkaisutaitojen ja opiskelutaitojen kehittymistä. Opiskelutaidoissa arvioinnin kohteena ovat erityisesti matematiikan oppimisessa tyypilliset taidot.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T1, T3, T9, T11, T12	S1-4, T9: S3, T11: S4, T12: S1 Erityispiirteet: S2: kertotaulut 1-5 ja 10, murtoluvun käsitteen pohjustus jakamalla kokonainen yhtäsuuriin osiin		

Luonnontieteet ja terveystieto: 1-9 luokan polku

Luonnontieteiden opiskelu perustuu kestävän kehityksen näkökulmaan ja oppilaiden ympäristösuhteen rakentumiselle. Lukuvuosisuunnitelmassa tarkennetaan opettajien yhteistyötä sekä oppilaiden osallisuutta ympäristöopin, luonnontieteiden ja terveystiedon oppiaineiden osalta. Opetusta voidaan toteuttaa vuosiluokkiin sitomattomalla tavalla.

Perusopetuksen alemmilla luokilla luonnontieteet ja terveystieto on integroitu yhdeksi oppiaineeksi, ympäristöopiksi. 1-2 vuosiluokilla ympäristöoppi on kokonaisvaltaista, leikinomaista ja innostavaa ilmiöiden tarkastelua. Ympäristöopin opetuksessa pääpaino 1-2 vuosiluokilla on oppilaan uteliaisuuden ja kiinnostuksen virittäminen leikkiin perustuvien ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtävien avulla.

3-6 vuosiluokilla ympäristöopissa pohditaan eri tiedonalojen ominaispiirteitä. Oppilaita kannustetaan ja ohjataan tutkimusten tekemiseen. Opetuksen tavoitteena on motivoida ja syventää oppilaiden kiinnostusta ympäristöopin eri tiedonaloja kohtaan itse havainnoimalla, tekemällä ja kokemalla. Alakoulun viimeisillä luokilla valmistaudutaan yläkoulun luonnontieteiden ja terveystiedon aineenopetukseen. Oppilaat harjoittelevat luonnontieteille ja terveystiedolle ominaisia työskentelytapoja ja käsitteiden käyttöä. Vuosiluokilla 1-6 ympäristöopin ohjaus, eriyttäminen ja tuki noudattavat perusopetuksen opetussuunnitelman yleistä osaa.

Vuosiluokilla 7-9 luonnontieteet ja terveystieto jakautuvat omiin oppiaineisiinsa, joissa oppilaat perehtyvät tarkemmin eri tiedonaloihin. Kiinnostusta, osaamista ja ymmärrystä syvennetään luonnontieteille ja terveystiedolle ominaisella tavalla tutkimalla ilmiöitä ja soveltamalla opittua tietoa. Kauniaiasten monipuoliset ekosysteemit ja lähiympäristö ovat merkittäviä oppimisympäristöjä.

Ympäristööppi

Ympäristööpin opetus jäsennetään kokonaisuuksiksi, joissa tarkastellaan oppilaiden omaa ympäristöä ja oppilaita ja heidän toimintaansa yhteisön jäsenenä. Erialaisten tutkimustehtävien avulla herätetään kiinnostusta ympäristön ilmiöitä kohtaan. Lisäksi harjoitellaan ympäristön jäsentämistä, nimeämistä ja omaan turvallisuuteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita.

Oppilaiden omaa osallistumista tuetaan valitsemalla oppimisympäristöiksi heidän luonnollisia lähiympäristöjään ja harjoittelemalla itsearviointia osana oppimisprosessia.

Ympäristööppi 3-6 luokilla “Oppijana kehittyminen”

3-6 vuosiluokilla ympäristööppi jäsennetään kokonaisuuksiksi, joissa tarkastellaan maailmaa sekä oppilaita ja heidän toimintaansa yhteisön jäsenenä. Ympäristööpin oppimiskokonaisuudet ja niiden arviointi muodostetaan laaja-alaisten taitojen tavoitteiden mukaisesti ja eri tieteenalojen ominaispiirteet huomioiden.

Oppilaiden osuus työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnassa sekä arvioinnissa kasvaa vuosiluokittain. Oppilaan itsearviointi keskittyy omien vahvuuksien ja kehittämistarpeiden tunnistamiseen ja vertaisten kannustamiseen.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset ihmiseen, ympäristöön, ihmisen toimintaan ja arkeen liittyvistä asioista, ilmiöistä ja tapahtumista. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristööpin monitieteinen perusta. Ympäristööpin eri tiedonalojen ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja

opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä erilaisten näkökulmien ja ratkaisujen pohtimisessa. Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Arviointi

Opittavien asioiden jakaminen kokonaisuuksiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten kehittämissuositusten avulla. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä. Oppilaat voivat ilmaista osaamistaan kirjoitetun tekstin sijaan myös toimintana ja muuna ilmaisuna, joten oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan sovittujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat harjoittelevat tunnistamaan omaa oppimistaan ja toimintaansa. Kauniaisissa arvioinnissa painotetaan oppilaiden itsearviointia ja kolmikantakeskustelua. Arviointi on tarkemmin määritelty omassa luvussaan, ja ympäristöoppi noudattaa tätä arviointia.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ympäristöopissa ovat

- edistyminen lähiympäristössä tutkimisessa sekä toimimisessa ja liikkumisessa
- edistyminen havaintojen tekemisessä
- edistyminen turvallisen toimimisen taidoissa
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa.

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

OPPIAINE: YMPÄRISTÖOPPI		VUOSILUOKKA 1
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1: Opetuksen tavoitteena on tarjota mahdollisuuksia toteuttaa uteliaisuuttaan, tutustuen läheiseen kulttuuriympäristöön. T6: Oppilaalle mahdollistetaan luova ja mielikuvituksellinen omien tuotosten esittely. T8: Pohditaan yhteisesti tapoja vaikuttaa omaan turvallisuuteen. T10: Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen	S1: Oppilas harjoittelee tunnetaitoja, itsensä ja muiden arvostamista. S2: Oppilas harjoittelee turvallista toimimista koulussa, lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas perehtyy turvataitoihin ja turvallisuusohjeisiin. S4: Ratkotaan arjen pulmia yhdessä. S6: Oppilas tutustuu kotiseutuun ja sen merkitykseen.

	vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön (T14).	
Monilukutaito (L4)	T6: Oppilas tutustuu erilaisiin teksteihin(T13). T14: Oppilasta kannustetaan tuottamaan erilaisia ilmaisutapoja.	S1: Oppilas harjoittelee tunnetaitoja, itsensä ja muiden arvostamista. S2: Oppilas perehtyy turvataitoihin ja turvallisuusohjeisiin.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T3: Oppilaat pääsevät vaikuttamaan oppimisympäristöihin ja työtapoihin (T5) T8: Oppilaat osallistuvat omien sääntöjen luomiseen yhteistyössä muiden kanssa (T10).	S1: Oppilas harjoittelee tunnetaitoja, itsensä ja muiden arvostamista. S3: Oppilas havainnoi ympäristöä koulun läheisyydessä eri vuodenaikoina ja tunnistaa paikallisia eliölajeja ja elinympäristöjä. S4: Ratkotaan arjen pulmia yhdessä. S5: Pohditaan iloa ja hyvää mieltä tuottavia asioita yhdessä. S6: Oppilas tutustuu kotiseutuun ja sen merkitykseen.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T3: Oppilasta ohjataan hahmottamaan aikaa, paikkaa ja toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössään ja retkillä (T4). T8:Oppilas opettelee liikkumaan turvallisesti ja noudattamaan ohjeita. T10: Oppilas harjoittelee omien tunteiden ilmaisua ja tunnistamista sekä harjoittelee ryhmässä toimimista (T14).	S1: Oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehonosista ja elintoiminnoista. Harjoitellaan tunnetaitoja, itsensä ja muiden arvostamista. S2: Harjoitellaan turvallista toimimista koulussa, lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataitoihin ja turvallisuusohjeisiin. Harjoitellaan säänmukaista pukeutumista. S4: Ratkotaan arjen pulmia yhdessä. S5: Perehdytään elämän perusedellytyksiin. Pohditaan iloa ja hyvää mieltä tuottavia asioita. S6: Harjoitellaan omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	T2: Oppilasta rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa. T5: Oppilas harjoittelee ryhmässä toimimista.	S1: Oppilas harjoittelee tunnetaitoja, itsensä ja muiden arvostamista. S2: Oppilas harjoittelee turvallista toimimista koulussa, lähiympäristössä ja liikenteessä sekä perehtyy turvataitoihin ja turvallisuusohjeisiin. Oppilas harjoittelee säänmukaista pukeutumista. S3: Oppilas havainnoi ympäristöä koulun läheisyydessä eri vuodenaikoina ja tunnistaa paikallisia eliölajeja ja elinympäristöjä. S4: Ratkotaan arjen pulmia yhdessä. S6: Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu kotiseutuun ja sen

		merkitykseen.
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T2: Kannustetaan oppilasta iloitsemaan oppimisesta, osaamisesta ja haasteista. T5: Oppilasta kannustetaan ihmettelemään, kyseenalaistamaan ja käyttämään yhteisiä pohdintoja toiminnan lähtökohtana. T6: Oppilasta ohjataan tekemään havaintoja käyttäen monipuolisesti aisteja ja tutkimusvälineitä. T7: Oppilas harjoittelee luokittelua.	S1: Oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehonosista ja elintoiminnoista. Oppilas harjoittelee tunnetaitoja, itsensä ja muiden arvostamista. S2: Oppilas harjoittelee turvallista toimimista koulussa, lähiympäristössä ja liikenteessä. Oppilas perehtyy turvataitoihin ja turvallisuusohjeisiin. Oppilas harjoittelee säänmukaista pukeutumista. S3: Oppilas havainnoi ympäristöä koulun läheisyydessä eri vuodenaikoina. Oppilas tunnistaa paikallisia eliölajeja ja elinympäristöjä. S4: Ratkotaan arjen pulmia yhdessä. S5: Oppilas perehtyy elämän perusedellytyksiin. Pohditaan iloa ja hyvää mieltä tuottavia asioita yhdessä. S6: Oppilas harjoittelee omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista. Oppilas tutustuu kotiseutuun ja sen merkitykseen.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T11: Oppilaan kanssa pohditaan tieto- ja viestintäteknologian käyttöä lähiympäristössä ja arjessa.	S3: Oppilas havainnoi ympäristöä koulun läheisyydessä eri vuodenaikoina. Oppilas tunnistaa paikallisia eliölajeja ja elinympäristöjä.

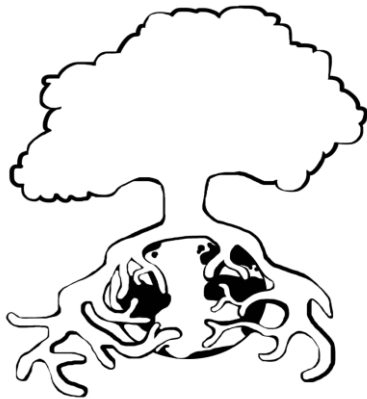
OPPIAINE: YMPÄRISTÖOPPI		VUOSILUOKKA 2
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1: Oppilaalle tarjotaan mahdollisuuksia toteuttaa uteliaisuuttaan, tutustuen koulun ulkopuolisiin ympäristöihin T6: Oppilaalle mahdollistetaan luova ja mielikuvituksellinen omien tuotosten esittely. T8: Pohditaan tapoja vaikuttaa omaan turvallisuuteen ja hahmottamaan niiden perusteluja(T14) T10: Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan myönteiseen	S1: Oppilaalle muodostuu käsitys elämänculusta, oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä. S2: Käytetään ympäristöopin eri alojen käsitteitä kuvaamaan eri ilmiöitä, arjen tilanteita (S3) ja teknologiaa. Oppilas harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, omien pikkuhaavereiden paikkausta ja avun hakemista. S4: Keksitään yhdessä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä luonnosta, teknologiasta, arjen ilmiöistä ja ihmisen toiminnasta. Havainnoidaan liikettä ja sen muutoksia.

	vuorovaikutukseen, yhteistyöhön ja perustelemaan omia näkemyksiään. (T14).	S6: Omalla toiminnallaan oppilas yrittää säästää luontoa ja oppii kierrättämään sekä lajittelemaan jätteitä. Oppilas osallistuu oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Oppilas pohtii omien tekojen merkitystä.
Monilukutaito (L4)	T6: Oppilas tutustuu erilaisiin teksteihin(T13). T7: Oppilasta ohjataan tutkimaan lähiympäristöään eri aisteilla, tutkimusvälineillä ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen sekä esittämään tuloksiaan eri tavoin(T11, T6). T14: Oppilasta kannustetaan tuottamaan erilaisia ilmaisutapoja.	S1: Oppilaalle muodostuu käsitys elämänkulusta, oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä. S2: Käytetään ympäristöopin eri alojen käsitteitä kuvaamaan eri ilmiöitä, arjen tilanteita (S3) ja teknologiaa. Oppilas harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, omien pikkuhaavereiden paikkausta ja avun hakemista.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T3: Oppilaat pääsevät vaikuttamaan oppimisympäristöihin ja työtapoihin (T5) T8: Oppilaat osallistuvat omien sääntöjen luomiseen yhteistyössä muiden kanssa sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista (T10).	S1: Oppilaalle muodostuu käsitys elämänkulusta, oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä. S3: Oppilas havainnoi ja harjoittelee tutkimisen taitoja koulun läheisyydessä eri vuodenaikoina. Oppilas harjoittelee pihakartan laatimista ja oppii ymmärtämään kartan ideaa. S4: Keksitään ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä luonnosta, teknologiasta, arjen ilmiöistä ja ihmisen toiminnasta. Havainnoidaan liikettä ja sen muutoksia. S5: Oppilas tutustuu ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Oppilas perehtyy arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. S6: Omalla toiminnalla koetetaan säästää luontoa ja opitaan kierrättämään sekä lajittelemaan jätteitä. Oppilas osallistuu oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Oppilas pohtii omien tekojen merkitystä.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T3: Ohjataan oppilasta hahmottamaan aikaa, paikkaa ja toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössään ja retkillä (T4). T8: Opetellaan liikkumaan turvallisesti ja noudattamaan ohjeita.	S1: Oppilaalle muodostuu käsitys elämänkulusta, oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä. S2: Käytetään ympäristöopin eri alojen käsitteitä kuvaamaan eri ilmiöitä, arjen tilanteita (S3) ja teknologiaa. Harjoitellaan fyysisen

	<p>T9: Oppilas harjoittelee keksimistä, kokeilua ja uuden luomista sekä tutustuu arjen teknologiaan.</p> <p>T10: Oppilas harjoittelee omien tunteiden ilmaisua ja tunnistamista sekä ryhmässä toimimista (T14).</p> <p>T15: Oppilasta ohjataan pohtimaan kasvua, kehitystä ja elämän perusedellytyksiä hyvinvoinnin näkökulmasta.</p>	<p>koskemattomuuden kunnioittamista, omien pikkuhaavereiden paikkausta ja avun hakemista.</p> <p>S4: Keksitään ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä luonnosta, teknologiasta, arjen ilmiöistä ja ihmisen toiminnasta. Havainnoidaan liikettä ja sen muutoksia.</p> <p>S5: Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja.</p> <p>S6: Omalla toiminnalla koetetaan säästää luontoa ja opitaan kierrättämään sekä lajittelemaan jätteitä. Oppilas osallistuu oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Oppilas pohtii omien tekojen merkitystä.</p>
<p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p>	<p>T2, T5: Oppilasta rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa ja harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä sekä ryhmässä toimimista.</p>	<p>S1: Oppilaalle muodostuu käsitys elämänkulusta: eli oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä.</p> <p>S2: Käytetään ympäristöopin eri alojen käsitteitä kuvaamaan eri ilmiöitä, arjen tilanteita (S3) ja teknologiaa. Harjoitellaan fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, omien pikkuhaavereiden paikkausta ja avun hakemista.</p> <p>S3: Havainnoidaan ja harjoitellaan tutkimisen taitoja koulun läheisyydessä eri vuodenaikoina. Harjoitellaan pihakartan laatimista ja opitaan ymmärtämään kartan ideaa.</p> <p>S4: Keksitään ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä luonnosta, teknologiasta, arjen ilmiöistä ja ihmisen toiminnasta. Havainnoidaan liikettä ja sen muutoksia.</p> <p>S6: Omalla toiminnalla oppilas yrittää säästää luontoa ja oppii kierrättämään sekä lajittelemaan jätteitä. Oppilas osallistuu oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Oppilas pohtii omien tekojen merkitystä.</p>
<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p>	<p>T2: Kannustetaan oppilasta iloitsemaan oppimisesta, osaamisesta ja haasteista.</p> <p>T5: Oppilasta kannustetaan</p>	<p>S1: Oppilaalle muodostuu käsitys elämänkulusta, oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä.</p> <p>S2: Käytetään ympäristöopin eri alojen</p>

	<p>ihmettelemään, kyseenalaistamaan ja käyttämään yhteisiä pohdintoja toiminnan lähtökohtana.</p> <p>Oppilas opettelee esittämään tuloksia eri tavoin.</p> <p>T6: Oppilasta ohjataan tekemään havaintoja käyttäen monipuolisesti aisteja ja tutkimusvälineitä.</p> <p>T7: Oppilasta harjoittelee luokittelua, kuvailua ja vertailua ympäristön eliöiden, asioiden ja materiaalien avulla. Ohjataan oppilasta jäsentämään ympäristöä ja ihmisen toimintaa käsitteiden avulla(T12).</p>	<p>käsitteitä kuvaamaan eri ilmiöitä, arjen tilanteita (S3) ja teknologiaa.</p> <p>Harjoitellaan fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, omien pikkuhaavereiden paikkausta ja avun hakemista.</p> <p>S3: Havannoidaan ja harjoitellaan tutkimisen taitoja koulun läheisyydessä eri vuodenaikoina. Harjoitellaan pihakartan laatimista ja opitaan ymmärtämään kartan ideaa.</p> <p>S4: Keksitään ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä luonnosta, teknologiasta, arjen ilmiöistä ja ihmisen toiminnasta. Havannoidaan liikettä ja sen muutoksia.</p> <p>S5: Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja.</p> <p>S6: Omalla toiminnalla koetetaan säästää luontoa ja opitaan kierrättämään sekä lajittelemaan jätteitä. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä.</p>
<p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p>	<p>T11: Oppilas ohjataan käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa monipuolisella tavalla</p>	<p>S2: Käytetään ympäristöopin eri alojen käsitteitä kuvaamaan eri ilmiöitä, arjen tilanteita (S3) ja teknologiaa. Oppilas harjoittelee fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, omien pikkuhaavereiden paikkausta ja avun hakemista.</p> <p>S3: Oppilas havainnoi ja harjoittelee tutkimisen taitoja koulun läheisyydessä eri vuodenaikoina. Oppilas harjoittelee pihakartan laatimista ja oppii ymmärtämään kartan ideaa.</p> <p>S4: Keksitään ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä luonnosta, teknologiasta, arjen ilmiöistä ja ihmisen toiminnasta. Havannoidaan liikettä ja sen muutoksia.</p> <p>S6: Omalla toiminnalla oppilas yrittää säästää luontoa ja oppii kierrättämään sekä lajittelemaan jätteitä. Oppilas osallistuu oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Oppilas pohtii omien tekojen merkitystä.</p>

Katsomusaineet

Evangelisluterilainen uskonto

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon opetuksen tehtävänä on antaa oppilaille laaja uskonnollinen ja katsomuksellinen yleissivistys. Uskonnon opetus antaa oppilaalle tietoja ja taitoja tunnistaa ja arvioida erilaisia katsomuksia, vertailla niitä ja pohtia uskon ja tiedon suhdetta. Opetus tukee oppilaan itsetuntemusta, itsensä arvostamista ja elämönhallintataitojen kehittymistä koko perusopetuksen ajan.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 luodaan pohja oppilaan oman uskonnollisen ja katsomuksellisen taustan tuntemukselle. Oppilasta ohjataan tunnistamaan, kunnioittamaan ja arvioimaan erilaisia mielipiteitä, sekä esittämään omiaan eri tavoin. Oppilaita ohjataan toimimaan oikeudenmukaisesti ja eettisesti.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Asioiden käsittelyssä korostuu vuosiluokittain kehittyen yhteisöllinen oppiminen, toiminnallisuus, kokemuksellisuus ja keskustelu. Työskentelyssä hyödynnetään erilaisia oppimisympäristöjä. Oppilaiden oma aktiivisuus ja vuorovaikutus korostuvat oppimisympäristöjen ja työtapojen valinnoissa, jonka myötä itsesäätelytaidot kehittyvät. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan oppiainerajat ylittäviin oppimiskokonaisuuksiin.

Arviointi

Arviointi noudattaa Kauniaisten suomenkielisen paikallisen opetussuunnitelman linjauksia arvioinnista. Arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen sekä ajattelun kehittymiseen. Arviointi perustuu valtakunnallisen opetussuunnitelman hyvän osaamisen kriteereihin.

Päätösarviointi sijoittuu vuosiluokalle 9, koska osaaminen oppiaineessa kehittyy kumulatiivisesti oppilaiden ajattelun taitojen syventyessä. Vuosiluokan 9 arviointi painottuu päätösarvosanaa muodostettaessa.

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

Taulukon lukuohje

Oheisessa taulukossa on vuosiluokkaistettu sisällöt laaja-alaisten osaamisalueiden mukaan siten, että oppiaineen tavoitteita painotetaan kullakin vuosiluokalla siihen kirjatulla tavalla.

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

OPPIAINE: Uskonto ev. lut.		VUOSILUOKKA 1
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	-mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan (T1), ohjata tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin (T3), kannustaa tutustumaan lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteeseen (T4), rohkaista tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan (T5), ohjata toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia (T6)	T1: S1, S2, S3 T3: S1, T4: S2 T5: S1, S3 T6: S1, S2, S3 - oma suku ja perhe - oman perheen tapoja viettää vuodenkiertoon liittyviä juhlia: mikkelinpäivä, adventti, joulukuukausi - joulukuukausi ja siihen liittyvät Raamatun kertomukset ja perinteet - lapsuuteen ja kirkkovuoteen liittyvää musiikkia - seurakunta - kristinuskon keskeisiä käsitteitä ja symboleja - kristinuskon jumalakäsitys - kirkkorakennus - lähiympäristön uskontoja ja katsomuksia - tunteet ja toisen asemaan eläytyminen - teot ja niiden seuraukset - lapsen oikeudet - luonnosta huolehtiminen - erilaisia perhemuotoja
Monilukutaito (L4)	-herättää mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnoista ja katsomuksellista taustaa(T1)	- oman ja muiden perheiden uskonnollisia tapoja
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	-ohjata tutustumaan vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin, (T3) -kannustaa tutustumaan lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteeseen (T4), - rohkaista tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan (T5), - ohjata toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä	T3: S1, T4: S2 T5: S1, S3 T6: S1, S2, S3 T7: S3, T8: S1, S3 - elämän kunnioittaminen - ihmisarvo ja lasten oikeudet -eettistä pohdintaa oppilaan omien kokemusten pohjalta -oppilaan arjesta nousevat kysymykset - valitut Raamatun kertomukset ja kysymysten liittäminen niihin

	<p>kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia (T6), -ohjata eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta (T7), - luoda tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T8)</p>	
<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p>	<p>-kannustaa tutustumaan lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteeseen (T4), -ohjata eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta (T7) - luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mieleipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä</p>	<p>-omien tunteiden tunnistaminen, nimeäminen ja ilmaiseminen - toisen asemaan eläytyminen - erilasiuuden hyväksyminen - omien tekojen seurausten pohtiminen - vastuu toisista ihmisistä - vastuu lähiympäristöstä ja luonnosta</p>
<p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p>	<p>- rohkaista tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksia ja tunteitaan (T5) -ohjata toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia (T6) - luoda tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä T(8)</p>	<p>T5: S1, S3 T6:S1,S2, S3 T8: S1, S3 - omien tunteiden tunnistamine ja ilmaiseminen - oppilaan arjesta nousevat kysymykset</p>
<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p>	<p>-tutustuu keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin -luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T2), T12 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään</p>	<p>- oman ja muiden perheiden uskonnollisia tapoja</p>

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	-luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T8)	T8: S1, S3 - oppilaan omat elämäntilanteet
--	---	--

OPPIAINE: Uskonto ev. lut.		VUOSILUOKKA 2
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	-mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan (T1), ohjata tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin (T3), kannustaa tutustumaan lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteeseen (T4), rohkaista tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan (T5), ohjata toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia (T6)	- pääsiäinen, kertomukset ja perinteet - elämäntilanteeseen liittyvät perinteet: kaste, konfirmaatio, häät, hautajaiset - vuodenkiertoon liittyvät juhlat: laskiainen, palmusunnuntai, pääsiäinen, helatorstai, helluntai, juhannus - lapsuuteen liittyvät virret ja kristillinen musiikki - kristinuskoon liittyvät keskeiset symbolit - lähiympäristön uskonnot ja niiden juhlat ja tavat - kristinuskon monimuotoisuus
Monilukutaito (L4)	-herättää mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnoista ja katsomuksellista taustaa(T1)	T1: S1, S2, S3 perheen ja suvun uskonto ja katsomukset -pääsiäinen ja sen perinteet - kristilliseen elämäntilanteeseen liittyvät juhlat ja perinteet: kaste, konfirmaatio, häät, hautajaiset - vuodenkiertoon liittyvät juhlat: laskiainen, palmusunnuntai, pääsiäinen, helatorstai, helluntai, juhannus - lapsuuteen liittyvät virret ja kristillinen musiikki - kristinuskoon liittyvät keskeiset symbolit - lähiympäristön uskonnot ja niiden juhlat ja tavat - kristinuskon monimuotoisuus - kristinuskon monimuotoisuus ja uskonnottomuus -elämän kunnioittaminen - oppilaan omien elämäntilanteiden pohdinta ja kristillinen näkökulma niihin liittyen - kultainen sääntö -tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen - toisen asemaan eläytyminen - erilaisuuden hyväksyminen - omien tekojen ja niiden seurauksien pohtiminen - vastuu toisista ihmisistä, eläimistä ja luonnosta

<p>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</p>	<p>-ohjata tutustumaan vuodenvuorokiertoon, juhliin ja tapoihin, (T3) -kannustaa tutustumaan lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteeseen (T4), - rohkaista tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan (T5), -ohjata toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia (T6), -ohjata eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta (T7), - luoda tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T8)</p>	<p>T3:S1, T4:S2, T5:S1,2,3, T6:S1,2,3 T7:S3,T8:S1,3 - perheen ja suvun uskonto ja katsomukset -pääsiäinen ja sen perinteet - kristilliseen elämäntapaan liittyvät juhlat ja perinteet: kaste, konfirmaatio, häät, hautajaiset - vuodenvuorokiertoon liittyvät juhlat: laskiainen, palmusunnuntai, pääsiäinen, helatorstai, helluntai, juhannus - lapsuuteen liittyvät virret ja kristillinen musiikki - kristinuskoon liittyvät keskeiset symbolit - lähiympäristön uskonnot ja niiden juhlat ja tavat - kristinuskon monimuotoisuus - kristinuskon monimuotoisuus ja uskonnottomuus -elämän kunnioittaminen - oppilaan omien elämäntapausten pohdinta ja kristillinen näkökulma niihin liittyen - kultainen sääntö -tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen - toisen asemaan eläytyminen - erilaisuuden hyväksyminen - omien tekojen ja niiden seurauksien pohtiminen - vastuu toisista ihmisistä, eläimistä ja luonnosta</p>
<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p>	<p>-kannustaa tutustumaan lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteeseen (T3), -ohjata eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta (T7) - luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä</p>	
<p>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</p>	<p>-ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia, vakaumusta sekä ihmisoikeuksia (T6) -luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T8)</p>	<p>T6:S1,2,3 T8:S1,3 - perheen ja suvun uskonto ja katsomukset -pääsiäinen ja sen perinteet - kristilliseen elämäntapaan liittyvät juhlat ja perinteet: kaste, konfirmaatio, häät, hautajaiset - vuodenvuorokiertoon liittyvät juhlat: laskiainen, palmusunnuntai, pääsiäinen, helatorstai, helluntai, juhannus - lapsuuteen liittyvät virret ja kristillinen musiikki - kristinuskoon liittyvät keskeiset symbolit - lähiympäristön uskonnot ja niiden juhlat ja tavat - kristinuskon monimuotoisuus - kristinuskon monimuotoisuus ja uskonnottomuus -elämän kunnioittaminen - oppilaan omien elämäntapausten pohdinta</p>

		ja kristillinen näkökulma niihin liittyen - kultainen sääntö -tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen - toisen asemaan eläytyminen - erilaisuuden hyväksyminen - omien tekojen ja niiden seurauksien pohtiminen - vastuu toisista ihmisistä, eläimistä ja luonnosta
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	-tutustuu keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin - luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T2), T8 auttaa ja tukea oppilasta muodostamaan ja vahvistamaan myönteistä maailmankatsomusta, itsetuntoa ja luottamusta elämään	T2:S1, T8:S1, 3 - perheen ja suvun uskonto ja katsomukset -pääsiäinen ja sen perinteet - kristilliseen eleämänkaareen liittyvät juhlat ja perinteet: kaste, konfirmaatio, häät, hautajaiset - vuodenkiertoon liittyvät juhlat: laskiainen, palmusunnuntai, pääsiäinen, helatorstai, helluntai, juhannus - lapsuuteen liittyvät virret ja kristillinen musiikki - kristinuskoon liittyvät keskeiset symbolit - elämän kunnioittaminen - oppilaan omien elämännkysymystenpohdinta ja kritillinen näkökulma niihin liittyen -kultainen sääntö - tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen - toisen asemaan eläytyminen - erilaisuuden hyväksyminen - omien tekojen ja niiden seurauksien pohtiminen - vastuu toisista ihmisistä, eläimistä ja luonnosta
Tieto- ja viestintäteknö- loginen osaaminen (L5)	-luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä (T8)	T8: S1,3 -elämän kunnioittaminen - oppilaan omien elämännkysymystenpohdinta ja kritillinen näkökulma niihin liittyen - kultainen sääntö -tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen - toisen asemaan eläytyminen - erilaisuuden hyväksyminen - omien tekojen ja niiden seurauksien pohtiminen - vastuu toisista ihmisistä, eläimistä ja luonnosta

Ortodoksinen uskonto

tulossa

Elämänkatsomustieto

Oppiaineen tehtävä

Oppiaineen ydintehtävä on edistää oppilaiden kykyä etsiä hyvää elämää.

Elämänkatsomustiedossa painotetaan ihmisten kykyä vaikuttaa aktiivisesti omaan ajatteluunsa ja toimintaansa. Elämänkatsomustieto kehittää oppilaiden valmiuksia kasvaa vastuullisiksi ja arvostelukukyisiksi yhteisön jäseniksi sekä antaa monipuolisen katsomuksellisen ja kulttuurisen yleissivistyksen.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 luodaan pohja oppilaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitojen, ilmaisun ja ajattelun ja oppimisen taitojen kehittymiselle. Oppilasta ohjataan tunnistamaan, kunnioittamaan ja arvioimaan erilaisia mielipiteitä, sekä esittämään omiaan eri tavoin. Oppilaita ohjataan toimimaan oikeudenmukaisesti ja eettisesti paikallisia mahdollisuuksia hyödyntäen.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Asioiden käsittelyssä korostuu vuosiluokittain kehittyen yhteisöllinen oppiminen, toiminnallisuus, kokemuksellisuus ja keskustelu. Työskentelyssä hyödynnetään erilaisia oppimisympäristöjä siten, että oppilaiden oma aktiivisuus ja vuorovaikutus korostuvat ja itsesäätelytaidot voivat kehittyä. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan oppiainerajat ylittäviin oppimiskokonaisuuksiin.

Arviointi

Arviointi noudattaa Kauniaisten suomenkielisen paikallisen opetussuunnitelman linjauksia arvioinnista. Arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen sekä ajattelun ja argumentaation kehittymiseen.

Päätösarviointi sijoittuu vuosiluokalle 9, koska osaaminen oppiaineessa kehittyi kumulatiivisesti oppilaiden ajattelun taitojen syventyessä. Vuosiluokan 9 arviointi painottuu päätösarvosanaa muodostettaessa.

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

Taulukon lukuohje

Oheisessa taulukossa on vuosiluokkaistettu sisällöt laaja-alaisten osaamisalueiden mukaan siten, että oppiaineen tavoitteita painotetaan kullakin vuosiluokalla siihen kirjatulla tavalla.

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

OPPIAINE: Elämäkatsomus- tieto	Elämäkatsomustieto	VUOSILUOKKA 1
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	- ohjata oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin (T1) - rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tuntietaan eri tavoin (T2) - ohjata oppilaasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua (T3) - edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja	T1: S1,2,3,4 T2: S2 T3:S1 T4: S1,2,3,4 T7: S2, T8:S1,2,3,4 - harjoitellaan keskustelutaitoa opettelemalla kuuntelemaan toista kunnioittavasti -harjoitellaan selkää ilmaisu - pohditaan hyvän, oikean ja väärän merkitystä ja niiden erottamista - tutkitaan ystävyys sisältöä ja merkitystä lasten elämässä - pohditaan kysymystä "kuka minä olen?" - pohditaan erilaisia tapoja elää ja ajatella -

	esittää perusteltuja väitteitä (T4) - opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja (T7) - ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita (T8)	tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan -tutkitaan omien valintojen ja toiminnan merkitystä oppilaan lähiympäristösä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia
Monilukutaito (L4)	- ohjata oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin (T1) - ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia ja eettisiä ulottuvuuksia (T5) - opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja (T7)	T1:S1,2,3,4, T5:S1,2,3,4, T7:S2 - harjoitellaan keskustelutaitoa opettelemalla kuuntelemaan toista kunnioittavasti -harjoitellaan selkää ilmaisua -pohditaan hyvän, oikean ja väärän merkitystä niiden erottamista - tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä - pohditaan kysymystä "kuka minä olen?" - pohditaan erilaisia tapoja elää ja ajatella -tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan -tutkitaan omien valintojen ja toiminnan merkitystä oppilaan lähiympäristösä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	- rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tuntietaan eri tavoin (T2) - ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua (T3) - edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä (T4) - rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyttä (T6) - ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita (T8) - ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa (T9)	T2:S2, T3:S1 T4:S1,2,3,4, T6: S1,2,3,4, T8:S1,2,3,4, T9:S4- - harjoitellaan keskustelutaitoa opettelemalla kuuntelemaan toista kunnioittavasti -harjoitellaan selkeää ilmaisua -pohditaan hyvän, oikean ja väärän merkitystä niiden erottamista - tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä - pohditaan kysymystä "kuka minä olen?" - pohditaan erilaisia tapoja elää ja ajatella -tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan - tutkitaan omien valintojen ja toiminnan merkitystä oppilaan lähiympäristösä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	- ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia (T5) - rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyttä (T6) - ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita (T8) - ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa (T9)	T5: S1,2,3,4, T6: S1,2,3,4, T8: s1,2,3,4, T9: S4

Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)		
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	- ohjata oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin (T1) - rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tuntietään eri tavoin (T2) - ohjata oppilaasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua (T3) - edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä (T4) - ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiesna arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia (T5) - rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä (T6) - ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita	T1:S1,2,3,4, T2: S2 T3: S1 T4: S1,2,3,4, T5: S1,2,3,4, T6: S1,2,3,4, - harjoitellaan keskustelutaitoa opettelemalla kuuntelemaan toista kunnioittavasti -harjoitellaan selkeää ilmaisu -pohditaan hyvän, pahan, oikean ja väärän merkitystä ja niiden erottamista - tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä - pohditaan kysymystä "kuka minä olen?" - pohditaan erilaisia tapoja elää ja ajatella -tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan - tutkitaan omien valintojen ja toiminnan merkitystä oppilaan lähiympäristössä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	- ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa (T9)	T9:S4 -tutkitaan omien valintojen ja toiminnan merkitystä oppilaan lähiympäristössä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia

OPPIAINE Elämänkatsomus-tieto	Elämänkatsomustieto	VUOSILUOKKA 2
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	ohjata oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin (T1) - rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tuntietään eri tavoin (T2) - - ohjata oppilaasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua (T3) - edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä (T4) - opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja (T7) - ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita (T8)	T1: S1,2,3,4 T2: S2 T3:S1 T4: S1,2,3,4 T7: S2, T8:S1,2,3,4 - Harjoitellaan kuuntelemaan toista kunnioittavasti - harjoitellaan selkeää ilmaisu - pohditaan hyvän, oikean ja väärän merkitystä ja niiden erottamista - pohditaan ihmisen hyvyyttä - pohditaan kysymystä "kuka minä olen?" - pohditaan erilaisia tapoja elää ja ajatella - tutkitaan yhteiselämän perusteita oppilaan arkielämän tilanteissa ja ympäristöissä: luottamus, reiluus -

		tutustutaan lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä - tutkitaan erilaisia elämän muotoja maapallolla - pohditaan elämän rajallisuutta - perehdytään kertomuksiin maailman synnystä - tutkitaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta oppilaan lähiympäristössä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia
Monilukutaito (L4)	- ohjata oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin (T1) - ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia ja eettisiä ulottuvuuksia (T5) - opastaa oppilasta tuntemaan lähiympäristön tapakulttuureja (T7)	T1: S1,2,3,4, T5: S:1,2,3,4, T7: S2
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)	- rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin (T2) - ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua (T3) - edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä (T4) - rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä (T6) - ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita (T8) - ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa (T9)	T2:S2 T3: S1, T4:S1,2,3,4, T6: S1,2,3,4, T8: S1,2,3,4, T9: S4 Harjoitellaan kuuntelemaan toista kunnioittavasti - harjoitellaan selkeää ilmaisua - pohditaan hyvän, oikean ja väärän merkitystä ja niiden erottamista - pohditaan ihmisen hyvyyttä - pohditaan kysymystä "kuka minä olen?" - pohditaan erilaisia tapoja elää ja ajatella tutkitaan yhteiselämän perusteita oppilaan arkielämän tilanteissa ja ympäristöissä: luottamus, reiluus - tutustutaan lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä - tutkitaan erilaisia elämän muotoja maapallolla - pohditaan elämän rajallisuutta - perehdytään kertomuksiin maailman synnystä - tutkitaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta oppilaan lähiympäristössä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	- ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiesna arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia (T5) - rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä (T6) - ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita (T8) - ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa (T9)	T5: S1,2,3,4, T6: S1,2,3,4, T8: s1,2,3,4, T9: S4 Harjoitellaan kuuntelemaan toista kunnioittavasti - harjoitellaan selkeää ilmaisua - pohditaan hyvän, oikean ja väärän merkitystä ja niiden erottamista - pohditaan ihmisen hyvyyttä - pohditaan kysymystä "kuka minä olen?" - pohditaan erilaisia tapoja elää ja ajatella tutkitaan yhteiselämän perusteita oppilaan arkielämän tilanteissa ja ympäristöissä: luottamus, reiluus - tutustutaan lapsen asemaan erilaisissa

		yhteisöissä - tutkitaan erilaisia elämän muotoja maapallolla - pohditaan elämän rajallisuutta - perehdytään kertomuksiin maailman synnystä - tutkitaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta oppilaan lähiympäristössä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia
Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)		
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	<p>- ohjata oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin (T1)</p> <p>- rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tuntietään eri tavoin (T2)</p> <p>- ohjata oppilaasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua (T3) - edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä (T4) - ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiesna arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia (T5) - rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä (T6) - ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita</p>	<p>T1:S1,2,3,4, T2: S2 T3: S1 T4: S1,2,3,4, T5: S1,2,3,4, T6: S1,2,3,4, Harjoitellaan kuuntelemaan toista kunnioittavasti - harjoitellaan selkeää ilmaisua - pohditaan hyvän, oikean ja väärän merkitystä ja niiden erottamista - pohditaan ihmisen hyvyyttä - pohditaan kysymystä "kuka minä olen?" - pohditaan erilaisia tapoja elää ja ajatella tutkitaan yhteiselämän perusteita oppilaan arkielämän tilanteissa ja ympäristöissä: luottamus, reiluus - tutustutaan lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä - tutkitaan erilaisia elämän muotoja maapallolla - pohditaan elämän rajallisuutta - perehdytään kertomuksiin maailman synnystä - tutkitaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta oppilaan lähiympäristössä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia</p>
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa (T9)	T9:S4 - tutkitaan erilaisia elämän muotoja maapallolla - pohditaan elämän rajallisuutta - perehdytään kertomuksiin maailman synnystä - tutkitaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta oppilaan lähiympäristössä - etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia

Musiikki

Oppiaineen tehtävä

Musiikin opetuksen tehtävänä on luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen toimintaan ja aktiiviseen kulttuuriseen osallisuuteen. Opetus ohjaa oppilaita tulkitsemaan musiikin monia merkityksiä eri kulttuureissa sekä yksilöiden ja yhteisöjen toiminnoissa. Oppilaiden musiikillinen osaaminen laajenee, mikä vahvistaa myönteistä suhdetta musiikkiin ja luo pohjaa musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Musiikin opetus rakentaa arvostavaa ja uteliasta suhtautumista musiikkiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen.

Toiminnallinen musiikin opetus ja opiskelu edistävät oppilaiden musiikillisten taitojen ja ymmärryksen kehittymistä, kokonaisvaltaista kasvua ja kykyä toimia yhteistyössä muiden kanssa. Näitä vahvistetaan ottamalla musiikin opetuksessa huomioon oppilaiden musiikilliset kiinnostuksen kohteet, muut oppiaineet, eheyttävät teemat, koulun juhlat ja tapahtumat sekä koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta. Oppilaiden ajattelua ja oivalluskykyä kehitetään tarjoamalla säännöllisesti mahdollisuuksia äänen ja musiikin parissa toimimiseen, säveltämiseen sekä muuhun luovaan tuottamiseen. Musiikin opetuksessa oppilaat opiskelevat musiikkia monipuolisesti, mikä edesauttaa heidän ilmaisutaitojensa kehittymistä.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokkien 1-2 musiikin opetuksessa oppilaat voivat yhdessä havaita ja kokea, kuinka jokainen on musiikissa ainutlaatuinen ja kuinka musiikillinen toiminta luo parhaimmillaan iloa ja yhteenkuuluvuuden tunnetta **(L3)**. Musiikin opetus tukee kinesteettisen ja auditiivisen hahmottamiskyvyn, terveen äänenkäytön sekä myönteisen musiikkisuhteen kehittymistä. Musiikkikäsitteiden ja ilmaisukeinojen oppimisen perustana ovat laulamisen, soittamisen, säveltämisen, musiikkiliikunnan ja kuuntelun yhteydessä saadut kokemukset ja niistä keskusteleminen **(L4)**. Oppilaiden luovaa musiikillista ajattelua sekä esteettistä ja musiikillista ymmärrystä edistetään luomalla tilanteita, joissa oppilaat voivat suunnitella ja toteuttaa erilaisia äänikokonaisuuksia sekä käyttää mielikuvitustaan ja kekseliäisyyttään yksin tai yhdessä muiden kanssa **(L2, L7)**. Musiikillinen toiminta liittyy luontevasti eheyttävään opiskeluun koulun arjessa ja juhlassa **(L3)**.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolisia ja joustavia musiikin opiskelukokonaisuuksia, joissa musiikin opetuksen erilaiset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista **(L2)**. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun

rohkaiseva ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisia taitojaan (L3). Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa (L4). Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia (L2).

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään muun muassa työtapoja, erilaisten välineiden käyttöä ja oppilaiden ryhmittelyä koskevat ratkaisut niin, että myös oppilaita kuullaan. Musiikin opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita ja vahvistetaan näin oppilaan yhteistyötaitoja, itsetuntoa ja oma-aloitteisuutta (L2, L3).

Arviointi

Oppimisen arviointi musiikissa on oppilaita ohjaavaa ja rohkaisevaa. Oppilaille annetaan palautetta ja mahdollisuuksia oman ja ryhmän toiminnan arviointiin siten, että se kannustaa yrittämiseen ja opittavien taitojen harjoittamiseen. Erityistä huomiota arvioinnissa kiinnitetään musiikillisten yhteistyötaitojen ja musisointitaitojen edistymiseen (L2). Oppilaan oppimisen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön. Oppilas osallistuu arviointiin pohtimalla ja havainnoimalla omaa osaamistaan, taitojaan ja toimimistaan musiikillisen ryhmän jäsenenä suhteessa tavoitteisiin jatkuvan arvioinnin periaatteiden mukaisesti.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita musiikissa ovat

- edistyminen musiikillisissa yhteistyötaidoissa, erityisesti toimiminen musiikillisen ryhmän jäsenenä (L2, L7)
- edistyminen musiikin peruskäsitteiden hahmottamisessa musiikillisen toiminnan kautta.

Laaja-alaiset osaamisalueet alla olevassa taulukossa ovat Kauniaisten paikalliset painotukset. Valtakunnalliset tavoitteet ja sisällöt on ryhmitelty näiden painotusten mukaan.

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

OPPIAINE: MUSIIKKI		VUOSILUOKKA 1
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvausta rakentaen. T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen. T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen	S1 Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. S3 Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omassa yhteisöissä. S4 Ohjelmiston suunnittelussa

	kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen.	kiinnitetään huomiota myös oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuriperinön vaalimiseen.
Monilukutaito (L4)	T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä	S2 Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi, melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja muoto.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen.	S3 Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omista yhteisöissä.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa	S1 Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Keskeisenä sisältönä ovat ilmaisuun ja keksimiseen rohkaiseminen, luontevan hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen sekä käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käyttö.
Työelämätaidot ja yrittäjäys (L6)	T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjata heitä toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita keinoja.	S4 Luodaan tilaisuuksia luovaan toimintaan, jotka aihepiireiltään ja musiikillisilta ominaisuuksiltaan soveltuvat ikäkauteen.
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä. T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa.	S1 Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Keskeisenä sisältönä ovat ilmaisuun ja keksimiseen rohkaiseminen, luontevan hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen sekä käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käyttö. S2 Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi,

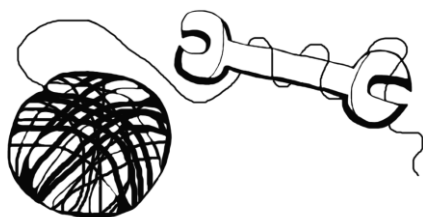
		melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja muoto.S3 Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omilla yhteisöissä.S4 Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuriperinnön vaalimiseen.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa.	

OPPIAINE: MUSIIKKI		VUOSILUOKKA:2
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen. T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkeen ja kuunnellen. T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta.	S1 Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. S4 Opetuksessa ja ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuriperinnön vaalimiseen.
Monilukutaito (L4)	T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä.	S2 Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi, melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja

		muoto.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen.	S1 Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä. T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa.	S1 Keskeisenä sisältönä on käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käsittely.
Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)	T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjata heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja.	S4 Luodaan tilaisuuksia luovaan toimintaan, jotka aihepiireiltään ja musiikillisilta ominaisuuksiltaan soveltuvat ikäkauteen.
Ajattelu ja oppimaan oppiminen L1	T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä. T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa.	S1 Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Keskeisenä sisältönä ovat ilmaisuun ja keksimiseen rohkaiseminen, luontevan hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen sekä käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käyttö. S2 Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi, melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja muoto. S3 Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omissa yhteisöissä. S4 Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuriperinön vaalimiseen.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa.	
---	--	--

Käsityö

Käsityön tehtävä

Käsityön oppiaineen tehtävänä on ohjata oppilaita kokonaiseen käsityöprosessin hallintaan. Käsityö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsityöilmaisuuksiin, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa. Tähän kuuluu tuotteen tai teoksen itsenäinen tai yhteisöllinen suunnittelu, valmistus ja oman tai yhteisen käsityöprosessin arviointi. Käsityön tekeminen on tutkivaa, keksivää ja kokeilevaa toimintaa ja siinä toteutetaan ennakkoluulottomasti erilaisia visuaalisia, materiaalisia, teknisiä sekä valmistusmenetelmällisiä ratkaisuja. Käsityössä opetellaan ymmärtämään, arvioimaan ja kehittämään erilaisia teknologisia sovelluksia sekä käyttämään opittuja tietoja ja taitoja arjessa. Käsityössä kehitetään oppilaiden avaruudellista hahmottamista, tuntoaistia ja käsillä tekemistä, jotka edistävät motorisia taitoja, luovuutta ja suunnitteluosaamista. Opetuksella vahvistetaan edellytyksiä monipuoliseen työskentelyyn. Käsityön merkitys on pitkäjänteisessä ja innovatiivisessa työskentelyprosessissa sekä itsetuntoa vahvistavassa, mielihyvää tuottavassa kokemuksessa.

Vuosiluokilla 1-2 käsityön tehtävänä on mahdollistaa oppilaiden käsityön ilmaisun, suunnittelun ja tekemisen tietojen ja taitojen kehittyminen sekä kokemusten karttuminen. Oppilaita rohkaistaan ja ohjataan toimimaan käsityön suunnittelijoina ja valmistajina sekä käyttämään siinä erilaisia materiaaleja. Käsityö kehittää keskittymiskykyä ja aloitteellisuutta. Se kannustaa arvostamaan ja arvioimaan omaa ja toisten työtä ja työskentelyä. Käsityön kasvatustehtävänä on ohjata oppilaita ymmärtämään kulttuurien moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Vuosiluokkien 1-2 erityisenä tehtävänä on luoda perusta oppilaiden myönteiselle käsityökselle itsestä oppijana ja koululaisena sekä kehittää valmiuksia myöhempää työskentelyä ja oppimista varten.

Opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien samalla luokkatasolla käsityötä opettavien opettajien saumatonta yhteistyötä. Lukuvuosisuunnitelma tulee tehdä yhteistyössä, jotta keskeiset sisältöalueet ja jatkumo toteutuvat yhtäläisesti kaikilla luokkatason oppijoilla.

Laaja-alaisen osaamisen paikallinen painotus näkyy siten, että painotettu laaja-alainen osaaminen huomioidaan kaikissa tavoitteissa ja sisällöissä kaikilla luokka-asteilla.

Tavoitteet

T1 Oppilas rohkaistuu kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä

T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön

T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa

T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti

T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta

L	Laaja-alainen osaaminen
L1	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen</p> <p>Toiminnallisuus on käsityön oppimisen ydin. Käsityössä tutustutaan erilaisiin ilmiöihin kokeilun ja havaintojen kautta. Perustaitojen ja -tietojen hallinta sekä välineiden turvallinen käyttö ovat välttämätöntä käsityön opiskelussa. Tavoitteena on onnistumisen ilon kokeminen ja innostuminen käsityötä kohtaan.</p> <p>Ajattelun ja oppimaan oppimisen taidot korostuvat käsityön opetuksessa erityisesti työn suunnittelussa ja tavoitteiden asettamisessa sekä niiden suuntaisesti toimimisessa ja lisäksi tilanteissa, jotka haastavat oppilasta ongelmanratkaisuihin. Käsityössä harjoitellaan oppilaan arviointitaitojen kehittymistä sekä omien vahvuuksien arvioimista. Käsityössä harjoitellaan oman edistymisen seuraamista ja pohtimista. Opetellaan havainnoimaan, tutkimaan ja ajattelemaan asioita erilaisista näkökulmista.</p>
L2	<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu</p> <p>Käsityön opiskelu on yksin ja yhdessä tekemistä, ideointia ja suunnittelua, jossa ryhmätyö- ja ongelmanratkaisutaidot sekä luovuus korostuvat. Tällöin yhteistyössä harjaantuvat myös vuorovaikutustaidot. Tietoja ja taitoja harjoitellaan yhteisöllisesti sekä opitaan arvostamaan omaa ja toisten työtä.</p> <p>Käsityökulttuuri on käsityötaitojen välittämistä, ylläpitämistä, soveltamista ja kehittämistä. Käsityössä tutustutaan käsityöperinteeseen ja käsityöhön erilaisissa kulttuuriympäristöissä ja esim. museokäynneillä tai näyttelyissä. Tärkeää on kädentaitojen arvostus niin osana perinnettä kuin ilmaisun välineenä.</p>
L3	<p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot</p> <p>Käsityössä on keskeistä oppilaan vastuu työskentelystä. Oppilasta opetetaan huomioimaan ja arvioimaan turvallisuutta materiaalivalinnoissa sekä työskentelytavoissa. Tämä toteutuu työkalujen, laitteiden, välineiden ja materiaalien turvallisella käytöllä, valmiudella omaksua ja oppia uusia taitoja ja tietoja sekä kyvyllä ottaa vastuuta omasta itsestä, toisista ja ympäristöstä. Käsityössä kiinnitetään huomiota yhteisen hyvinvoinnin arviointiin ja etsitään tapoja sen lisäämiseen. Käsityön opetuksessa otetaan huomioon myös kestävä kehitys ja korostetaan oppilaiden omien valintojen merkitystä.</p>

L4	Monilukutaito Käsityössä opetellaan ohjeiden lukemista, tulkitsemista ja niiden mukaan toimimista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin käsityön symbolijärjestelmiin. Käsityössä on hyvä kehittää kuvanlukutaitoa. Opetellaan myös itse kirjoittamaan ohjeita. Projekteja tehdessään, ideoidessaan, suunnitellessaan ja kokeilun kautta suunnitelmiaan muokatessaan oppilas pääsee testaamaan etsimänsä tiedon soveltuvuutta. Samalla hän joutuu tarkastelemaan erilaisia tietolähteitä kriittisesti.	
L5	Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen Käsityöprosessissa hyödynnetään tv-tekniikkaa ideoinnissa, suunnittelussa, valmistuksessa ja dokumentoinnissa. Hyvät tieto- ja viestintätaidot mahdollistavat tiedonhaun ja -jakamisen jopa maailmanlaajuisesti sekä lisäävät keinoja tehdä ainerajat ylittävää yhteistyötä.	
L6	Työelämätaidot ja yrittäjäyys Tärkeä taito, jota käsityössä opetellaan, on ryhmässä työskentelyn taito. Yhteiset työskentelytilanteet opettavat hyvin monia työelämässä tärkeitä taitoja. Toisaalta on tärkeää tarjota tilaisuuksia opetella työskentelemään myös yksin ja itsenäisesti. Käsityön tekeminen on prosessi, jossa on mahdollista kehittää pitkäjänteisyyttä, epäonnistumisen ja epävarmuuden sietämistä ja määrätietoista työskentelyä sekä päätöksentekoa. Onnistuminen käsityöprosessissa vahvistaa itsetuntoa ja tietoisuutta omista vahvuuksista antaen edellytyksiä jatko-opintoihin ja työelämään.	
L7	Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen Käsityön projekteissa oppilaat oppivat osallistumista ja sisältöjen valinnassa pystytään hyvin ottamaan huomioon kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Käsityössä on hyvä tilaisuus havainnoida ja arvioida oppilaan elämäntapojen ja tekojen vaikutusta ja miettiä omia mahdollisuuksia vaikuttaa niihin. Käsityö vaikuttaa yhteiskunnallisesti työhön suuntautumiseen tarjoamalla oppilaille mahdollisuuden harjoitella kädentaitoja ja löytää omia vahvuusalueita. Käsityössä voidaan tukea oppilasta löytämään oma elämänpolkunsä ja paikkansa yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä. Käsityön opiskelu tukee globaalia kestävä kehitystä opettamalla vastuullisuutta mm. kulutustottumuksissa, muotoilussa, materiaalivalinnoissa ja työtavoissa.	
VL. 1-2	Tavoitteet T1-T5 Yhdessä laaja-alaisen tavoitteiden kanssa.	Keskeiset sisällöt S1-S6 Sisällöt valitaan siten, että kokonaisen käsityön prosessi toteutuu ja erilaiset materiaalit ja työtavat tulevat tutuksi. Työskennellään yhteisten ilmiöiden parissa useiden oppiaineiden kanssa.
1. L1 L2 L3 L4 L5 L7	<ul style="list-style-type: none"> • kiinnostus ja innostus käsin tekemiseen jopa itse keksien ja kokeillen • kokonaisen käsityöprosessin idean varmistuminen • omien ideoiden ja käsityötuotteen esittäminen kuvallisesti ja kertoen • oman käsityötuotteen suunnittelemisen ja 	<p>S1. Ideointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • lähtökohtana omat aistimukset, havainnot ja kokemukset, mielikuvituksen käyttö • suunnitellaan käsityölle muoto, väri ja pinta, aluksi esitellyistä vaihtoehdoista valiten <p>S2. Kokeilu</p> <ul style="list-style-type: none"> • materiaalivaihtoehtoja, erilaisia työvälineitä • ensin kokeillaan, sitten ideoidaan <p>S3. Suunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • ideasta suunnitelmaksi, kerronnan harjoittelua • suunnittelua yksin, parin kanssa, ryhmässä

	<p>valmistaminen omiin ratkaisuihin luottaen</p> <ul style="list-style-type: none"> erilaisiin materiaaleihin ja työvälineisiin tutustuminen ja niiden työstäminen toimiminen vastuuntuntoisesti ja turvallisesti itsetunnon vahvistuminen käsityössä saatujen positiivisten kokemusten kautta 	<p>S4. Tekeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> harjoitellaan suunnitelman mukaista tekemistä erilaisten käsityövälineiden ja laitteiden käyttöharjoittelua <p>S5. Dokumentointi</p> <ul style="list-style-type: none"> tv:n käyttöön tutustumista <p>S6. Arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> tutustumista itse- ja vertaisarviointiin
2	<ul style="list-style-type: none"> kiinnostus ja innostus käsin tekemiseen jopa itse keksien ja kokeillen kokonaisen käsityöprosessin idean vahvistuminen omien ideoiden ja käsityötuotteen esittäminen kuvallisesti ja kertoen oman käsityötuotteen suunnitteleminen ja valmistaminen omiin ratkaisuihin luottaen erilaisiin materiaaleihin ja työvälineisiin tutustuminen ja niiden työstäminen toimiminen vastuuntuntoisesti ja turvallisesti itsetunnon vahvistuminen käsityössä saatujen positiivisten kokemusten kautta 	<p>S1. Ideointi</p> <ul style="list-style-type: none"> lähtökohtana omat aistimukset, havainnot ja kokemukset, luonto ja rakennettu ympäristö, mielikuvituksen käyttö suunnitellaan käsityölle muoto, väri ja pinta kohteina liike, tasapaino, säilytys ja suojautuminen <p>S2. Kokeilu</p> <ul style="list-style-type: none"> materiaalivaihtoehtoja, erilaisia työvälineitä ensin kokeillaan, sitten ideoidaan kokeiluja hyväksi käyttäen <p>S3. Suunnittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> käsityöprosessin mukaista työskentelyä harjoitellaan kertomaan prosessista sekä valmistuneesta tuotteesta suunnittelua yksin, parin kanssa, ryhmässä <p>S4. Tekeminen</p> <ul style="list-style-type: none"> suunnitelman mukainen tekeminen erilaisten käsityövälineiden ja laitteiden käyttöharjoittelua vastuullisesti ja turvallisesti <p>S5. Dokumentointi</p> <ul style="list-style-type: none"> tv:n käyttöön tutustumista esim. ideoinnin, suunnittelun tai dokumentoinnin osana <p>S6. Arviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> tutustumista itse- ja vertaisarviointiin kannustavan palautteen antamisen harjoittelua

Oppimisympäristöt ja työtavat

Oppimisympäristö tukee käsityön toiminnallisuutta ja vuorovaikutusta opettajan, vertaisryhmän sekä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Asianmukaiset ja turvalliset tilat, työvälineet ja materiaalit edistävät tavoitteiden saavuttamista. Oppilaita innostetaan havainnoimaan ja käyttämään havaintojaan käsityötaitojen osana sekä vaikuttamaan ympäristöönsä. Työtapojen valinnoilla oppilaita kannustetaan osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Ohjatun suunnittelun ja tekemisen tukena hyödynnetään mielikuvitusta, tarinoita, draamaa, leikkiä, pelejä sekä luonnon- ja rakennettua ympäristöä. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen/tuen järjestämisessä on huomioida pedagogisesti erilaiset työ- ja vuorovaikutustavat, joilla tuetaan oppilaiden käsityötaitojen oppimista, suunnittelua ja yhteisöllistä työskentelyä. Yksilö-, ryhmä- ja yhteisöllisillä työtapoilla kannustetaan oppilaita osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen.

Oppilasta tuetaan kehittämään käsityöllisiä taitojaan joustavasti itselleen sopivalla tavalla ja kannustetaan nauttimaan tekemisestään. Käsityössä tuetaan oppilaiden omia ratkaisuja sekä vahvistetaan uutta luovan tiedon rakentamista ja käyttöönottoa yksin tai yhdessä muiden kanssa. Ohjaukselle ja tuelle varataan riittävästi aikaa.

Arviointi

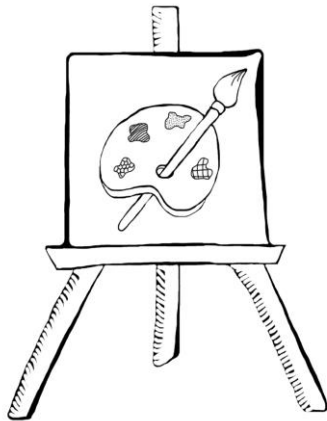
Kokonaisarviointi rakentuu oppijan itsearvioinnin, sekä mahdollisesti vertaisarvioinnin sekä opettajan suorittaman arvioinnin yhdistämisestä -arviointiin voidaan osallistaa myös huoltaja. Oppimisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota myönteisen palautteen antamiseen ja kannustamiseen sekä työskentelyn aikana että prosessin lopussa. Monipuolisella arvioinnilla ja palautteella tuetaan laaja-alaisen käsityötiedon ja -taidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia tapoja osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida yhdessä, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä ja toisten työskentelyn arvostamista.

Arviointi kohdistuu kokonaiseen käsityöprosessiin ja eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä, joka todentaa oppilaiden edistymistä ja käsityöllisen osaamisen tasoa. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita käsityössä ovat

- edistyminen työskentelyn sujuvuudessa
- edistyminen suunnittelun, tekemisen ja arvioinnin taidoissa
- edistyminen tavoitteellisessa toiminnassa
- edistyminen kekseliäiden ratkaisujen tuottamisessa.

Kuvataide

Kuvataiteen tehtävä

Kuvataiteen opetuksen tehtävä on ohjata oppilaita tutkimaan ja ilmaisemaan kulttuurisesti moninaista todellisuutta taiteen keinoin. Oppilaiden identiteettien rakentumista, kulttuurista osaamista ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan kuvia tuottamalla ja tulkitsemalla. Oppilaiden omat kokemukset, mielikuvitus ja kokeileminen luovat perustan opetukselle. Kuvataiteen opetus kehittää kykyä ymmärtää taiteen, ympäristön ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Kulttuuriperinnön tuntemusta vahvistamalla tuetaan traditioiden välittymistä ja uudistumista. Opetus tukee oppilaiden kriittisen ajattelun kehittymistä sekä kannustaa heitä vaikuttamaan omaan elinympäristöön ja yhteiskuntaan sekä luodaan perustaa oppilaiden paikalliselle ja globaalille toimijuudelle.

Taiteelle ominainen työskentely harjaannuttaa kokemukselliseen, moniaistiseen ja toiminnalliseen oppimiseen. Oppilaat tarkastelevat kuvataidetta ja muuta visuaalista kulttuuria historiallisista ja kulttuurisista näkökulmista. Opetuksessa tutustutaan erilaisiin näkemyksiin taiteen tehtävistä. Oppilaita ohjataan käyttämään monipuolisesti erilaisia välineitä, materiaaleja, teknologioita ja ilmaisun keinoja. Opetuksessa kannustetaan monilukutaidon kehittämiseen hyödyntämällä visuaalisuutta sekä muita tiedon tuottamisen ja esittämisen tapoja. Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin yhteistyössä muun opetuksen ja koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Opetuksessa tutustutaan museoihin ja muihin kulttuurikohteisiin sekä tarkastellaan kuvataiteen harrastusmahdollisuuksia.

Vuosiluokkiin sitomaton opiskelu on mahdollista kuvataiteessa kaikilla vuosiluokilla 1-9. Kuvataiteen tehtävä sisältää sekä pakollisen oppimäärän että valinnaisen kuvataiteen opiskelun.

Laaja-alaisen osaamisen paikallinen painotus näkyy siten, että laaja-alainen osaaminen huomioidaan kaikissa tavoitteissa ja sisällöissä kaikilla luokka-asteilla. Lisäksi oppiaineen tavoitteet toteutuvat kokonaisuudessaan jokaisen laaja-alaisen osa-alueen kohdalla.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

Kuvataiteessa tehtävänä vuosiluokilla 1-2 on tukea koululaiseksi kasvamista. Luodaan perustaa oppilaiden omakohtaiselle suhteelle kuvataiteeseen ja visuaaliseen kulttuuriin, ohjataan käyttämään mielikuvia, käsitteistöä ja kuvallisen tuottamisen keinoja, hyödynnetään toiminnallisuutta ja leikinomaisuutta (L2). Tieto- ja viestintäteknologian ja verkkoympäristöjen hyödyntäminen opetuksessa (L5). Rohkaistaan toimimaan yhdessä, jakamaan kokemuksia sekä vastaanottamaan ja antamaan palautetta kuvallisesta työskentelystä (L1,L2).

Oppimisympäristöt ja työtavat

Käytetään oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen (L1). Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Pedagogisilla ratkaisuilla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä (L2). Opetuksessa innostetaan leikinomaiseen kokeiluun, tieto- ja viestintä sekä taiteidenväliseen toimintaan. Opetustilanteet toteutetaan monipuolisissa oppimisympäristöissä (L1).

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet(L1). Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja (L3). Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuuun rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia (L2).

Arviointi

Oppimisen arviointi on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaita omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppilaat saavat palautetta kaikilla tavoitteissa määritellyillä taideoppimisen alueilla myös kanssaoppijoilta. Arviointikeskustelut, vertaisarviointi ja itsearviointi ovat osana arvioinnin prosessia.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita kuvataiteessa ovat edistyminen tavoitteiden asettamisessa omalle toiminnalle,

edistyminen materiaalien kokeilemisessa ja tekniikoiden harjoittelussa, edistyminen kuvataiteen ilmaisukeinojen käyttämisessä ja niistä keskustelemisessä ja edistyminen omista ja muiden kuvista keskustelemisessä.

Tavoitteet avattuina:

Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu:

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla

Kuvallinen tuottaminen

T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja

T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa

T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omista ja muiden kuvissa

Visuaalisen kulttuurin tulkinta

T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä

T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään

T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta

Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja

T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys

Oppiaineen tavoitteet ja sisällöt vuosiluokilla 1-2

OPPIAINE: KUVATAIDE		VUOSILUOKKA1			
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T):	Sisältöalueet (S):	Oppimisympäristöt ja työtavat	Ohjaus, eriyttäminen ja tuki	Arviointi
Kulttuurinen	T2, T3,	S1: Omat	Kotiseudun	Oppilaita	Kannustavaa ja

osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T4, T5, T6, T8, T9, T10, T11	kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	kulttuuriin tutustuminen. Sosiaalisten, kulttuuristen, uskonnollisten, katsomuksellisten ja kielellisten juurien arvostaminen.	ohjataan ja rohkaistaan avoimuuteen. Sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Itseilmaisuuteen rohkaiseminen. Leikinomaisuus ja eri aistialueisiin liittyvien kokemusten tukeminen.	ohjaavaa.
Monilukutaito (L4)	T1, T2, T3, T6, T7, T11	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Moniaistilliseen havainnointiin ja kokemuksellisuuteen ohjaaminen. Opetustilanteet toteutetaan kouluympäristön lisäksi erilaisissa rakennetuissa ympäristöissä, luonnon ympäristöissä ja verkkoympäristöissä.	Sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Leikinomaisuus ja eri aistialueisiin liittyvien kokemusten tukeminen.	Kannustavaa ja ohjaavaa.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T6, T8, T10, T11	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Osallisuus oman opiskelun ja ryhmänsä työn tavoitteiden ja toimintatapojen pohtimisessa sekä suunnittelemisessa. Oikeudenmukaisen ja kestävä tulevaisuuden näkökulmat.	-	Kannustavaa ja ohjaavaa.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T1, T3, T4, T5, T8, T10	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Yhteiset pelisäännöt, hyvät tavat ja työturvallisuus. Omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaisu.	Leikki ja draama	Kannustavaa ja ohjaavaa.

Työelämätaidot ja yrittäjäys (L6)	T2, T4, T7, T8, T9, T10	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Monimuotoisia tilaisuuksia oppia työskentelemään yksin ja yhdessä toisten kanssa. Oppilaita kannustetaan tutkimaan uusia asioita ja miettimään, missä itse on erityisen hyvä ja mitä voisi tehdä toisten hyväksi koulussa ja kotona. Oppilaita opastetaan tutustumaan eri ammatteihin koulussa ja koulun ulkopuolella.	Sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Yksilöllisyys ja yhteisöllisyys. Omien vahvuuksien tukeminen.	Kannustavaa ja ohjaavaa.
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T1, T5, T6, T7, T8, T9	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä	Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja.	Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaita omien ajatusten ilmaisemiseen

					ja toisten näkemysten arvostamiseen.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T1, T2, T3, T4, T5, T7, T8, T9	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaita ohjataan tv:t:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien peruseriaatteiden tuntemiseen.	Käytännön taidot ja oma tuottaminen. Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely.	Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaita omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen.

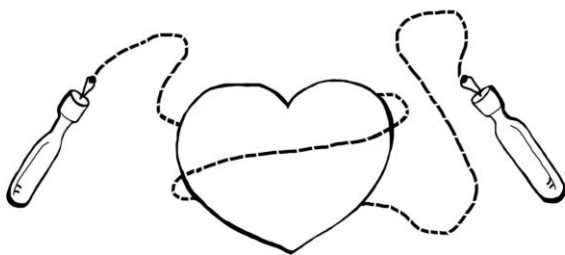
OPPIAINE: KUVATAIDE	KUVAT AIDE	VUOSILUOKK A 2			
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiain teen tavoitte et (T):	Sisältöalueet (S):	Oppimisympäris töt ja työtavat	Ohjaus, eriyttäminen ja tuki	Arviointi
Kulttuurinen osaaminen,	T2, T3, T4, T5,	S1: Omat kuvakulttuurit,	Kotiseudun kulttuuriin	Oppilaita ohjataan ja rohkaistaan	Kannustavaa ja ohjaavaa.

vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T6, T8, T9, T10, T11	S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	tutustuminen. Sosiaalisten, kulttuuristen, uskonnollisten, katsomuksellisten ja kielellisten juurien arvostaminen.	avoimuuteen. Sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Itseilmaisuuteen rohkaiseminen. Leikinomaisuus ja eri aistialueisiin liittyvien kokemusten tukeminen.	
Monilukutaito (L4)	T1, T2, T3, T6, T7, T11	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Moniaistilliseen havainnointiin ja kokemuksellisuuteen ohjaaminen. Opetustilanteet toteutetaan kouluympäristön lisäksi erilaisissa rakennetuissa ympäristöissä, luonnon ympäristöissä ja verkkoympäristöissä.	Sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Leikinomaisuus ja eri aistialueisiin liittyvien kokemusten tukeminen.	Kannustavaa ja ohjaavaa.
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T6, T8, T10, T11,	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Osallisuus oman opiskelun ja ryhmänsä työn tavoitteiden ja toimintatapojen pohtimisessa sekä suunnittelemisessa. Oikeudenmukaisen ja kestävän tulevaisuuden näkökulmat.	-	Kannustavaa ja ohjaavaa.
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T1, T3, T4, T5, T8, T10	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Yhteiset pelisäännöt, hyvät tavat ja työturvallisuus. Omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaisu.	Leikki ja draama	Kannustavaa ja ohjaavaa.
Työelämätaidot ja yrittäjäys (L6)	T2, T4, T7, T8, T9, T10	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön	Monimuotoisia tilaisuuksia oppia työskentelemään	Sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen	Kannustavaa ja ohjaavaa.

		kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	yksin ja yhdessä toisten kanssa. Oppilaita kannustetaan tutkimaan uusia asioita ja miettimään, missä itse on erityisen hyvä ja mitä voisi tehdä toisten hyväksi koulussa ja kotona. Oppilaita opastetaan tutustumaan eri ammatteihin koulussa ja koulun ulkopuolella.	lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Yksilöllisyys ja yhteisöllisyys. Omien vahvuuksien tukeminen.	
Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)	T1, T5, T6, T7, T8, T9	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmasukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä	Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja.	Kannustavaa ja ohjaavaa.
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)	T1, T2, T3, T4, T5, T7, T8, T9	S1: Omat kuvakulttuurit, S2: Ympäristön kuvakulttuurit, S3: Taiteen maailmat	Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat sujuvaan tekstin	Käytännön taidot ja oma tuottaminen. Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely.	Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla

			<p>tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaita ohjataan tv:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien peruseriaatteiden tuntemiseen.</p>		<p>tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaita omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen.</p>
--	--	--	---	--	---

Liikunta

Liikunnan tehtävä

Liikunnan opetuksen tehtävänä on vaikuttaa oppilaiden hyvinvointiin tukemalla *fyysistä, sosiaalista ja psyykkistä toimintakykyä sekä myönteistä suhtautumista omaan kehoon.*

Oppiaineessa tärkeitä ovat yksittäisiin liikuntatunteihin liittyvät positiiviset kokemukset ja liikunnallisen elämäntavan tukeminen. Liikunnan avulla edistetään yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja yhteisöllisyyttä sekä tuetaan kulttuurista moninaisuutta. Opetus on turvallista, ja se perustuu eri vuodenaikojen ja paikallisten olosuhteiden tarjoamiin mahdollisuuksiin.

Liikunnassa hyödynnetään koulun tiloja, lähiliikuntapaikkoja ja luontoa monipuolisesti.

Liikunnassa oppilaat kasvavat *liikkumaan ja liikunnan avulla*. Liikkumaan kasvamisen osatekijöitä ovat oppilaiden ikä- ja kehitystason mukainen fyysisesti aktiivinen toiminta, motoristen perustaitojen oppiminen ja fyysisten ominaisuuksien harjoittelu. Liikunnan avulla kasvamiseen kuuluu toisia kunnioittava vuorovaikutus, vastuullisuus, pitkäjänteinen itsensä kehittäminen, tunteiden tunnistaminen ja säätely sekä myönteisen minäkäsityksen kehittyminen.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 1-2

”Liikutaan yhdessä leikkien.”

Vuosiluokilla 1-2 opetuksen pääpaino on havaintomotoristen taitojen ja motoristen perustaitojen oppimisessa. Lisäksi keskeistä on yhdessä tekeminen ja sosiaalisten taitojen kehittäminen sekä liikuntaan liittyvien myönteisten kokemusten vahvistaminen. Opetus tukee oppilaita auttamalla heitä kohtaamaan emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita. Opetuksessa hyödynnetään oppilaiden mielikuvitusta ja omia oivalluksia.

Oppimisympäristöt ja työtavat

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa oppilaita osallistaen. Opetuksessa otetaan huomioon eri vuodenaajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja Kauniaisten kaupungin tarjoamat monipuoliset mahdollisuudet. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminta antaa kaikille oppilaille mahdollisuuden onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukee hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä oppilaiden yksilöllisyyden huomioon ottaminen ja turvallinen työskentelyilmapiiri. Tärkeää on myös organisoinnin ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyydenkokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokilla 1-2 on tärkeää tunnistaa sellaiset motorisen oppimisen vaikeudet, joilla voi olla yhteyttä muihin oppimisen ongelmiin.

Arviointi

Rakentava ja kannustava palaute tukee oppilaan myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Arvioinnissa tunnistetaan oppilaiden yksilölliset vahvuudet ja kehittymistarpeet sekä tuetaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Arviointi toteutetaan oppilaiden toimintaa ja työskentelyä havainnoimalla sekä ohjaamalla oppilaita itsearviointiin.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita liikunnassa ovat edistyminen liikuntatilanteisiin sopivien ratkaisujen löytämisessä, edistyminen motorisissa perustaidoissa ja niiden harjoittamisessa, edistyminen sovittuihin tehtäviin liittyvässä

turvallisessa toiminnassa sekä edistyminen yhdessä työskentelyn ja itsenäisen työskentelyn taidoissa.

Tavoitteet avattuina:

Seuraavat tavoitteet (T1-T10) ohjaavat sekä ensimmäisen että toisen vuosiluokan liikunnanopetusta.

Fyysinen toimintakyky (S1):

T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja

T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina

T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä

T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuintataito

T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla

Sosiaalinen toimintakyky (S2):

T7 ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa

T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta

Psyykinen toimintakyky (S3):

T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen

T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja

Liikunnan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksuja ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelun- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtäviin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.

S2 Sosiaalinen toimintakyky: Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta.

S3 Psyykinen toimintakyky: Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.

Taulukon lukuohje: T:t ja S:t liittyvät L:iin laatikon mukaisesti. Oppimisympäristöt., ohjaus. ja arviointi ovat oppiaineeseen liittyvä kokonaisuus, jolla täydennetään "leipätekstiä" eli tekstiä ja taulukoita tulee lukea rinnakkain.

OPPIAINE: LIIKUNTA	VUOSILUOKKA 1		
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)	Oppimisympäristöt ja työtavat
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T7: Oppilas harjoittelee toiminnan ja tunneilmaisun säätelyä liikuntatilanteissa, T8: Oppilas harjoittelee yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista ja oppii ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta T9: Oppilaan myönteinen minäkäsitys vahvistuu T10: Oppilas saa myönteisiä liikunnallisia kokemuksia ja rohkaistuu kokeilemaan toimintakykynsä rajoja	S2, S3. Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta. Oppilaille tarjotaan onnistumisen elämyksiä sekä iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä, leikkejä ja pelejä. Pettymysten käsittelyyn ja emotionaalisesti vaihtelevien tilanteiden selvittelyyn annetaan tarvittaessa aikaa liikuntatunneilla.	Vuosiluokalla 1 liikuntaa opetetaan sekaryhmissä. Opetusryhmät muodostetaan siten, että oppitunnit ovat turvallisia.
Monilukutaito (L4)	T2: Oppilas harjaannuttaa havaintomotorisia taitojaan eli havainnoi itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekee liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.	S1	
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden	T6: Oppilas harjoittelee turvallista ja asiallista toimintaa liikuntatunneilla, T7: Oppilas kehittyy toimintansa ja tunneilmaisunsa säätelyssä	S1, S2 Tunneilla harjoitellaan yksin ja yhdessä työskentelemistä. Oppilaita rohkaistaan toimimaan uusissa	

rakentaminen (L7)	liikuntatunneilla, T8: Oppilas harjoittelee yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista ja ottaa vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta.	tilanteissa itseensä luottaen.	
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T1: Oppilas on fyysisesti aktiivinen, kokeilee erilaisia liikuntatehtäviä ja rohkaistuu ilmaisemaan itseään liikunnan avulla, T2: Oppilas harjaannuttaa havaintomotorisia taitojaan eli havainnoi itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekee liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja. T3: oppilaan motoriset perustaidot kehittyvät ja oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina, T4: Oppilas harjaantuu liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä, T5: Oppilas tutustuu vesiliikuntaan ja oppii alkeisuimataidon, T6: Oppilas oppii turvallista ja asiallista toimintaa liikuntatunneilla, T7: Oppilas harjoittelee säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa, T9: Oppilaan myönteinen minäkäsitys vahvistuu	S1, S2, S3. Oppilaat harjoittelevat hygieniasta huolehtimista liikuntatuntien jälkeen. Kiinnitetään huomiota turvalliseen liikkumiseen lähiympäristössä.	
Työelämätaidot ja yrittäjäys (L6)	T6: Oppilas harjoittelee turvallista ja asiallista toimintaa liikuntatunneilla, T7: Oppilas oppii säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa, T8: Oppilas harjoittelee yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista ja ottaa vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta.	S2 Oppilaat harjoittelevat pettymysten ja epäonnistumisten kestämistä. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen ja tekemisen loppuunsaattamiseen.	
Ajattelu ja oppimaan	T1: Oppilas on fyysisesti aktiivinen, kokeilee erilaisia	S1, S3. Monipuolinen liikkuminen ja motoriset	

oppiminen (L1)	liikuntatehtäviä ja rohkaistuu ilmaisemaan itseään liikunnan avulla, T2: Oppilas harjaannuttaa havaintomotorisia taitojaan eli havainnoi itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekee liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja, T9: Oppilaan myönteinen minäkäsitys vahvistuu, T10: Oppilas saa myönteisiä liikunnallisia kokemuksia ja rohkaistuu kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja.	harjoitukset tukevat ajattelun kehittymistä ja oppimista. Muistin, mielikuvituksen sekä eettisen ja esteettisen ajattelun kehittymistä tuetaan pelien ja leikkien sekä monipuolisen vuorovaikutuksen avulla.	
Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)			

OPPIAINE: LIIKUNTA		VUOSILUOKKA 2		
Laaja-alainen osaamisalue	Oppiaineen tavoitteet (T)	Sisältöalueet (S)	Oppimisympäristöt ja työtavat	Arviointi
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)	T7: Oppilas harjoittelee toiminnan ja tunneilmaisun säätelyä liikuntatilanteissa, T8: Oppilas harjoittelee yhdessätyöskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista ja oppii ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta T9: Oppilaan myönteinen minäkäsitys vahvistuu T10: Oppilas saa myönteisiä liikunnallisia kokemuksia ja rohkaistuu kokeilemaan toimintakykynsä rajoja	S2, S3. Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta. Oppilaille tarjotaan onnistumisen elämyksiä sekä iloa ja virkistystä tuottavia tehtäviä, leikkejä ja pelejä. Pettymysten käsittelyyn ja emotionaalisesti vaihtelevien tilanteiden selvittelyyn annetaan	Vuosiluokalla 2 liikuntaa opetetaan sekaryhmissä. Opetusryhmät muodostetaan siten, että oppitunnit ovat turvallisia.	Arvioinnin erityispiirteet 2. luokalla: Arviointia toteutetaan koko lukuvuoden ajan. Oppilas saa palautetta toiminnastaan mahdollisimman usein. Arvioinnin tulee olla positiivista ja kannustavaa. Arvioinnissa pääpaino on oppilaan työskentelyssä. Oppilaan työskentelyn

		tarvittaessa aikaa liikuntatunneilla.		arviointi 2. vuosiluokalla pitää sisällään mm: - turvallinen ja asiallinen toiminta oppitunneilla - vastuullisena ryhmän jäsenenä toimiminen - fyysinen aktiivisuus oppitunneilla - harjoittelu parhansa yrittäen - kyky työskennellä kaikkien kanssa
Monilukutaito (L4)	T2: Oppilas harjaannuttaa havaintomotorisia taitojaan eli havainnoi itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekee liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.	S1		
Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)	T6: Oppilas harjoittelee turvallista ja asiallista toimintaa liikuntatunneilla, T7: Oppilas kehittyi toimintansa ja tunteilmaisunsa säätelyssä liikuntatunneilla, T8: Oppilas harjoittelee yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista ja ottaa vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta.	S1, S2 Tunneilla harjoitellaan yksin ja yhdessä työskentelemistä. Oppilaita rohkaistaan toimimaan uusissa tilanteissa itseensä luottaen.		
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)	T1: Oppilas on fyysisesti aktiivinen, kokeilee erilaisia liikuntatehtäviä ja rohkaistuu ilmaisemaan itseään liikunnan avulla, T2: Oppilas harjaannuttaa havaintomotorisia	S1, S2, S3. Oppilaat harjoittelevat hygieniasta huolehtimista liikuntatuntien jälkeen. Kiinnitetään huomiota myös turvalliseen		

	<p>taitojaan eli havainnoi itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekee liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja. T3: oppilaan motoriset perustaidot kehittyvät ja oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina, T4: Oppilas harjaantuu liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä, T5: Oppilas tutustuu vesiliikuntaan ja oppii alkeisuimataidon, T6: Oppilas oppii turvallista ja asiallista toimintaa liikuntatunneilla, T7: Oppilas harjoittelee säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa, T9: Oppilaan myönteinen minäkäsitys vahvistuu</p>	<p>liikkumiseen lähiympäristössä.</p>		
<p>Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)</p>	<p>T6: Oppilas oppii turvallista ja asiallista toimintaa liikuntatunneilla, T7: Oppilas oppii säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa, T8: Oppilas harjoittelee yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista ja ottaa vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta.</p>	<p>S2 Harjoitellaan pettymysten ja epäonnistumisten kestämistä. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen ja tekemisen loppuunsaattamiseen.</p>		
<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</p>	<p>T1: Oppilas on fyysisesti aktiivinen, kokeilee erilaisia liikuntatehtäviä ja rohkaistuu ilmaisemaan itseään</p>	<p>S1, S3. Monipuolinen liikkuminen ja motoriset harjoitukset tukevat ajattelun kehittymistä</p>		

	<p>liikunnan avulla, T2: Oppilas harjaannuttaa havaintomotorisia taitojaan eli havainnoi itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekee liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja, T9: Oppilaan myönteinen minäkäsitys vahvistuu, T10: Oppilas saa myönteisiä liikunnallisia kokemuksia ja rohkaistuu kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja.</p>	<p>ja oppimista. Muistin, mielikuvituksen sekä eettisen ja esteettisen ajattelun kehittymistä tuetaan pelien ja leikkien sekä monipuolisen vuorovaikutuksen avulla.</p>		
<p>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</p>				

Oppilaanohjaus

Oppiaineen tehtävä

Oppilaanohjaus yhdistää koulua yhteiskuntaan ja työelämään. Ohjaustoiminta muodostaa koko perusopetuksen ajan kestävän, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuvan jatkumon. Oppilaanohjauksen tehtävänä on edistää oppilaiden kasvua ja kehitystä siten, että jokainen oppilas pystyy kehittämään opiskeluvalmiuksiaan ja vuorovaikutustaitojaan sekä oppimaan elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Oppilaanohjaus tukee oppilaita tekemään omiin valmiuksiinsa, arvoihinsa ja lähtökohtiinsa sekä kiinnostukseensa perustuvia arkielämää, opiskelua, jatko-opintoja sekä tulevaisuutta koskevia päätöksiä ja valintoja. Ohjauksen avulla oppilaat oppivat tiedostamaan mahdollisuutensa vaikuttaa oman elämänsä suunnitteluun ja

päätöksentekoon. Oppilaita kannustetaan pohtimaan ja kyseenalaistamaan koulutukseen ja ammatteihin liittyviä ennakkokäsityksiä ja tekemään valintansa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan vastaten. Oppilaanohjaukseen osallistuvat kaikki koulun kasvuyhteisön aikuiset ja sitä toteutetaan yhteistyössä huoltajien kanssa.

Oppilaanohjauksen järjestelyistä ja toimintatavoista on määritelty liitteenä olevassa ohjaussunnitelmassa ja keskeisten sisältöjen toteutusta eri vuosiluokilla tarkennetaan lukuvuosisuunnitelmassa.

Oppilaanohjaus vuosiluokilla 1-2

Oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana kaikkien oppiaineiden opetusta ja muuta koulun toimintaa ja siitä vastaa luokanopettaja yhdessä muiden opettajien kanssa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. Oppilaiden tavoitteiden asettamista tuetaan sekä annetaan kannustavaa ja ohjaavaa palautetta tavoitteiden saavuttamisesta siten, että oppimaan oppimisen taidot vahvistuvat. Koulutyössä valitaan työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, jotka tukevat oppilaiden myönteisen käsityksen muodostumista itsestään oppijoina ja ryhmän jäseninä. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen sekä osallisuuteen omassa lähiympäristössään.

Perusopetuksen alkuvaiheessa luodaan pohja kodin ja koulun yhteistyölle. Ammatteihin ja työelämään tutustuminen aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaan lähipiirin ammasteista.